

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Διερεύνηση και αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των ακαδημιών κοριτσιών πετοσφαίρισης της Περιφέρειας Ηπείρου»

Μαρία Μπράγια

A.M.522503

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ / ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ:

Νικόλαος Παπαδόπουλος

ΙΩΑΝΝΙΝΑ , 2024

© Copyright

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία της φοιτήτριας Μπράγιας Μαρίας που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης ο συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο ΕΑΠ, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του συγγραφέα/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του συγγραφέα/δημιουργού. Ο συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών του δικαιωμάτων.

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Διερεύνηση και αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των ακαδημίων κοριτσιών πετοσφαίρισης της Περιφέρειας Ηπείρου»

Μαρία Μπράγια

A.M.522503

Επιβλέπων Καθηγητής:
Δρ. Νικόλαος Παπαδόπουλος
Μέλος ΣΕΠ ΕΑΠ

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:
Δρ. Χάρης Κουθούρης
Μέλος ΣΕΠ ΕΑΠ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Διερεύνηση και αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των ακαδημιών κοριτσιών πετοσφαίρισης της Περιφέρειας Ηπείρου

Η διερεύνηση και η αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών στον τομέα της πετοσφαίρισης στις ακαδημίες κοριτσιών της Περιφέρειας Ηπείρου αποκαλύπτουν μια σημαντική πτυχή της αθλητικής κοινότητας. Μέσα από τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων, αναδεικνύονται τα θετικά στοιχεία και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τόσο οι αθλήτριες σε αυτό τον αθλητικό χώρο όσο και πως οι γονείς αντιλαμβάνονται της παρεχόμενες υπηρεσίες είτε αυτές σχετίζονται με τους προπονητές είτε με τον περιοχή και την κατάσταση των εγκαταστάσεων. Δίνεται έμφαση στην ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται, εξετάζοντας παράλληλα τον τρόπο που επηρεάζουν την ανάπτυξη και την εκπαίδευση των νέων αθλητριών. Με βάση τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας, διαφαίνεται η δυναμική της αθλητικής κοινότητας της περιοχής και οι προοπτικές για τη βελτίωση των προγραμμάτων εκπαίδευσης και εκπαίδευσης που παρέχονται.

Λέξεις κλειδιά: *Πετοσφαίριση, Αξιολόγηση, Ακαδημίες Κοριτσιών, Αντιλήψεις Γονέων*

ABSTRACT

Investigation and evaluation of the services provided by the girls' volleyball academies of the Region of Epirus

The investigation and evaluation of the services provided in the field of volleyball in the girls' academies of the Epirus Region reveal an important aspect of the sports community. Through data collection and analysis, the positive elements and challenges faced by both the female athletes in this sport and how parents perceive the services provided, whether they are related to the coaches or the area and the condition of the facilities, are highlighted. Emphasis is placed on the quality of the services provided, while considering how they affect the development and training of young female athletes. Based on the results of this research, the dynamics of the region's sporting community and the potential for improving the training and education programs provided are highlighted.

Key words: *volleyball, Evaluation, Girls' Academies, Parents' Perceptions*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	iv
ABSTRACT	v
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	vi
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1 Σκοπός – Στόχοι της έρευνας	1
1.2 Η σπουδαιότητα του αθλητισμού για τον άνθρωπο	2
1.3 Τα πλεονεκτήματα της φυσικής δραστηριότητας	5
1.4 Οικονομικό και κοινωνικό φαινόμενο αθλητισμού.....	7
2. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	11
2.1 Συστηματική Διακυβέρνηση	11
2.2 Πολιτική Διακυβέρνηση	12
2.3 Οργανωσιακή Διακυβέρνηση.....	13
2.4 Ο ηγετικός ρόλος του προπονητή	16
2.5 Στάσεις των αθλητών και προπονητών απέναντι στους αθλητικούς ψυχολόγους.....	18
2.6 Πετοσφαίριση.....	21
2.7 Η νέα πραγματικότητα της πετοσφαίρισης.....	24
2.8 Τμήμα Αθλητισμού και Πολιτισμού Περιφέρειας Ηπείρου	27
2.9 Οι παρεχόμενες υπηρεσίες στις αθλητικές δραστηριότητες	28
3: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	31
3.1 Δειγματοληψία και Δείγμα.....	31
3.2 Κατασκευή Ερωτηματολογίου.....	31
3.3 Στατιστικά Εργαλεία	32
4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	34

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	40
5.1 Συμπεράσματα	40
5.2 Προτάσεις.....	42
5.3 Περιορισμοί της έρευνας και οι προτάσεις για μελλοντικές έρευνες	43
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ	44
Ελληνική	44
Αγγλόφωνη.....	45
Διαδικτυακές Πηγές	53
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	54

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο αθλητισμός αποτελεί κομβικό παράγοντα στη ζωή των ατόμων, των οικογενειών και των κοινοτήτων παγκοσμίως, καθώς προωθεί, ενισχύει και επιφέρει σημαντικά κοινωνικά, συναισθηματικά, πολιτισμικά και οικονομικά οφέλη. Ο ρόλος του αθλητισμού υπερβαίνει τα απλά φυσικά πλεονεκτήματα της άσκησης και του ανταγωνισμού, αφού επηρεάζει θετικά την κοινωνική συνοχή, την ψυχολογική ευημερία, την πολιτισμική ανταλλαγή και την οικονομική ανάπτυξη. Συνολικά, ο αθλητισμός αναδεικνύεται ως πολυδιάστατος και ουσιαστικός παράγοντας που επηρεάζει θετικά τη ζωή και την ευημερία των ατόμων, των οικογενειών και των κοινοτήτων σε παγκόσμιο επίπεδο.

1.1 Σκοπός – Στόχοι της έρευνας

Η παρούσα ερευνητική εργασία έχει ως στόχο την διερεύνηση αλλά και αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των ακαδημιών κοριτσιών πετοσφαίρισης στην Περιφέρεια Ηπείρου, καθώς επίσης και την ανάδειξη των σκέψεων και αντιλήψεων των γονέων, που τα παιδιά τους ασχολούνται με το βόλεϊ και πιθανώς είναι μέλη μίας ομάδας ή και ακαδημίας. Αναλυτικότερα, γίνεται μια προσπάθεια για την ανάδειξη των πλεονεκτημάτων της ενασχόλησης με τον αθλητισμό. Εξετάζονται οι διάφορες μορφές διακυβέρνησης του αθλητισμού, από την συστηματική και πολιτική, έως και την οργανωσιακή διακυβέρνηση. Σε επόμενο κεφάλαιο αναφέρονται οι επιπτώσεις της πανδημίας του Covid-19 στον αθλητισμού, ερευνώντας τις οικονομικές του επιπτώσεις στον συγκεκριμένο κλάδο. Στην συνέχεια γίνεται μια πιο ενδελεχή και συγκεκριμένη αναφορά στην πετοσφαίριση, η οποία αποτελεί άλλωστε και το βασικό

ομαδικό άθλημα που εξετάζεται στην εργασία. Επιπλέον, καταγράφεται η ιστορική αναδρομή και τα στάδια μέχρι το άθλημα να πάρει την τελική του «μορφή». Επισημαίνονται επίσης οι επιδράσεις του Covid-19 στην πετοσφαίριση και παρουσιάζεται η νέα πραγματικότητα που αντιμετωπίζει αυτό το άθλημα. Το τελευταίο κεφάλαιο επικεντρώνεται στην περιοχή της Ηπείρου, αναλύοντας τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά, τις περιφερειακές ενότητες και την ανάπτυξη του τουρισμού. Ειδικότερα, παρουσιάζεται το Τμήμα Αθλητισμού και Πολιτισμού της Περιφέρειας Ηπείρου και ο ρόλος του στην προώθηση του αθλητισμού και του πολιτισμού στην περιοχή.

Στο πλαίσιο αυτό, η εργασία προσφέρει ένα προβληματισμό και προσδίδει ένα ενδιαφέρον για τα δυνητικά οφέλη της αθλητικής κοινότητας πετοσφαίρισης και του αθλητισμού της περιοχής.

1.2 Η σπουδαιότητα του αθλητισμού για τον άνθρωπο

Ο ρόλος και η σπουδαιότητα του αθλητισμού στη ζωή ατόμων, οικογενειών και κοινοτήτων σε παγκόσμιο επίπεδο είναι ζωτικοί, καθώς ο αθλητισμός προωθεί, ενισχύει και επιτυγχάνει σημαντικές κοινωνικές, συναισθηματικές, πολιτιστικές και οικονομικές επιπτώσεις. Η συμβολή του αθλητισμού είναι σημαντική στην οικονομική, ψυχική και κοινωνική πρόοδο.

Ο ρόλος του αθλητισμού αναγνωρίζεται από όλες τις κυβερνήσεις παγκοσμίως, συμπεριλαμβανομένης της Πολιτικής Διακήρυξης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Σύμφωνα με αυτήν, η συμβολή των αθλημάτων στην ενδυνάμωση των γυναικών και των νέων, την ανάπτυξη των ατόμων και των κοινοτήτων, καθώς και στην προώθηση της υγείας, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής ένταξης, έχει ζωτική σημασία (Bas et al., 2020).

Σήμερα, ο αθλητισμός αναδεικνύεται ως κεντρικό στοιχείο στον πολιτισμό της εποχής μας και λειτουργεί ως αναφορικός παράγοντας που αντανακλά τις πεποιθήσεις, τα συναισθήματα και τη συμπεριφορά πολλών ανθρώπων. Αποτελεί σημαντικό φαινόμενο κατά τη διαμόρφωση της ταυτότητας και των αξιών μιας κοινωνίας, διαθέτοντας σημαντική επιρροή ως προς τη διαπραγμάτευση απόψεων και στάσεων. Ο αθλητισμός δεν αντιπροσωπεύει μόνο μια ρυθμιζόμενη σωματική δραστηριότητα, αλλά αποτελεί επίσης ένα πολιτιστικό, οικονομικό και πολιτικό φαινόμενο τεράστιας σημασίας και αξίας για την κοινωνία (González et al., 2021). Τα οφέλη της άσκησης και της φυσικής δραστηριότητας για τη σωματική, ψυχική, κοινωνική, συναισθηματική και πνευματική υγεία είναι αδιαμφισβήτητα. Αυτή η αλήθεια, που βασίζεται σε ευρεία επιστημονική έρευνα, έχει καταγραφεί και τεκμηριωθεί κατά τις προηγούμενες δεκαετίες (Μπεμπέτσος, Κωνσταντινίδης & Κωνσταντούλας, 2021; Begonίς, 2020). Φυσικά, εκτός από τη συμμετοχή τους σε αθλητικές δραστηριότητες, οι άνθρωποι, κυρίως οι άντρες, διατηρούν έντονο ενδιαφέρον και για τον παρατηρητικό ρόλο, παρακολουθώντας άλλα άτομα (αθλητές) που συμμετέχουν σε διάφορα αθλήματα (Apostolou & Zacharia, 2015). Η παρακολούθηση αθλητικών αγώνων φαίνεται να αποτελεί μια εξαιρετικά κοινή ανθρώπινη ασχολία, που διασχίζει σχεδόν όλους τους αρχαίους και σύγχρονους πολιτισμούς (Kyle, 2014; Guttmann, 1986).

Στην πραγματικότητα, τα σύγχρονα αθλήματα, που λειτουργούν με δομημένους ανταγωνισμούς και υπακούουν σε σαφείς κανόνες, είναι υπό την εποπτεία Διεθνών Ομοσπονδιών και Επιτροπών. Αυτά τα αθλήματα ελκύουν μεγάλο αριθμό θεατών και τηλεθεατών σε παγκόσμιο επίπεδο. Από την αρχαία αιγυπτιακή τοξοβολία και τους Ολυμπιακούς αγώνες στην αρχαία Ελλάδα μέχρι το σύγχρονο ποδόσφαιρο και το μπάσκετ, κάθε άθλημα έχει διαμορφωθεί από τον πολιτισμό στον οποίο ανήκει, αποτελώντας αναπόσπαστο

κομμάτι αυτού. Παράλληλα, ο αθλητισμός έχει συμβάλει στον πολιτιστικό πλούτο της ανθρωπότητας, συμβάλλοντας στον διαμορφωμένο πολιτισμικό πλαίσιο (Guttman, 2004). Η εντυπωσιακή ποικιλία αθλημάτων που προέκυψαν από τους ιθαγενείς της Αμερικής και της Αφρικής, τους Έλληνες και τους Ρωμαίους, καθώς και από τους σύγχρονους κατοίκους της Ασίας και της Ισλαμικής Ασίας, μαζί με αυτά της μεσαιωνικής Ευρώπης, είναι αδιαμφισβήτητη. Ο αθλητισμός αποτελεί μια ουσιαστική διάσταση της ζωής, αντιπροσωπεύοντας ουσιαστικά την ανθρώπινη εμπειρία σε έναν μικρόκοσμο. Σίγουρα, και οι αρετές και τα ελαττώματα που υφίστανται στην κοινωνία αντανακλώνται και μεταφέρονται στον τομέα του αθλητισμού (Kyle, 2014). Επιπλέον, η οικονομική συνεισφορά του αθλητισμού στην κοινωνία αποτελεί σημαντικό παράγοντα. Πολλές βιομηχανίες και εταιρείες, καθώς και πολλοί εργαζόμενοι, είναι ενεργοί στον τομέα του αθλητισμού, παρέχοντας σχετικά προϊόντα και υπηρεσίες, ενώ επίσης οργανώνουν αθλητικές εκδηλώσεις.

Στην Ευρώπη, ο αθλητισμός αποτελεί έναν σημαντικό οικονομικό τομέα (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2021), καθώς αντιστοιχεί στο 2,12% του συνολικού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) και στο 2,72% της συνολικής απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιπλέον, παρέχει περίπου 5,67 εκατομμύρια θέσεις εργασίας. Πράγματι, ορισμένες συγκεκριμένες αθλητικές εκδηλώσεις μπορούν να προσφέρουν σημαντικά οικονομικά και μη οφέλη, τόσο στο βραχυπρόθεσμο όσο και στο μακροπρόθεσμο, για τις τοπικές και περιφερειακές οικονομίες. Σήμερα, πολλοί άνθρωποι επιδιώκουν να αποκτήσουν την ιδιότητα του φίλαθλου. Ωστόσο, αυτή η ιδιότητα απαιτεί "θυσίες". Πράγματι, για να παρακολουθήσει κανείς ένα αθλητικό γεγονός, απαιτείται σοβαρή δέσμευση πόρων, όπως χρόνου και χρημάτων (για την αγορά εισιτηρίου αλλά και για τη μετάβαση στον χώρο διεξαγωγής του παιχνιδιού). Αυτή η δέσμευση φαίνεται να έχει ως μοναδικό αντάλλαγμα την ψυχαγωγία και τη διασκέδαση

(Apostolou & Zacharia, 2015). Σίγουρα, τα περισσότερα οφέλη προκύπτουν όταν κάποιος αθλείται ο ίδιος και δεν περιορίζεται αποκλειστικά στην παρακολούθηση αθλημάτων. Αμέσως θα προβληθεί μια επισκόπηση αυτών των οφελών της φυσικής δραστηριότητας.

1.3 Τα πλεονεκτήματα της φυσικής δραστηριότητας

Το Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (Π.Ο.Υ., 2020c) εκφράζει με σαφήνεια την ανεξιθρησκεία του, καθώς υπογραμμίζει ότι "η τακτική φυσική δραστηριότητα ωφελεί όχι μόνο το σώμα αλλά και το πνεύμα". Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η άθληση εκπληρώνει σημαντικές κοινωνικές λειτουργίες, προωθώντας την κοινωνική ένταξη, την ολοκλήρωση, τη συνοχή και αξίες όπως ο αμοιβαίος σεβασμός, η κατανόηση, η αλληλεγγύη, η πολυμορφία, η διαφορετικότητα και η ισότητα (European Parliament, 2021). Γενικά, ο αθλητισμός και οι συναφείς φυσικές - σωματικές δραστηριότητες μπορούν να εξελίξουν τη σωματική και ψυχική υγεία, καθώς και να συμβάλουν στην απασχολησιμότητα των νέων, ενώ ταυτόχρονα μπορούν να βοηθήσουν στην απομάκρυνση των νέων από τη βία, το έγκλημα και τη χρήση ναρκωτικών.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (Π.Ο.Υ.) (WHO, 2020c), η σωματική δραστηριότητα περιλαμβάνει όλες τις μορφές ενεργητικής αναψυχής, συμμετοχής σε αθλήματα, ποδηλασίας και πεζοπορίας, καθώς και δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στη δουλειά, γύρω από το σπίτι και τον κήπο. Δεν είναι απαραίτητο να είναι ασκήσεις ή αθλητισμός, καθώς το παιχνίδι, ο χορός, η κηπουρική, και άλλες καθημερινές δραστηριότητες, όπως ο καθαρισμός του σπιτιού ή η μεταφορά βαρέων αντικειμένων, αποτελούν μέρος της σωματικής άσκησης.

Όσον αφορά τη φυσική δραστηριότητα που σχετίζεται με την ενασχόληση με τα σπορ και τον αθλητισμό, παρουσιάζονται τέσσερις κατηγορίες οφελών, οι οποίες περιγράφονται παρακάτω

(Wibowo & Indrayana, 2019; Eime et al., 2013; Wankel & Berger, 1990; Csikszentmihalyi, 1982; 1975):

Σωματική Υγεία:

Ενίσχυση Αντοχής: Η ενασχόληση με σπορ βοηθά στην αύξηση της αντοχής του οργανισμού, βελτιώνοντας την καρδιαγγειακή λειτουργία και την αναπνευστική ικανότητα.

Ενδυνάμωση Μυών: Τα σπορ συχνά συνεπάγονται φυσική δραστηριότητα, προωθώντας την ενδυνάμωση και την ανάπτυξη των μυών.

Ψυχολογική Ευεξία:

Καταπολέμηση Στρες: Η άσκηση συμβάλλει στην απελευθέρωση ενδορφινών, βελτιώνοντας τη διάθεση και μειώνοντας το στρες.

Βελτίωση Ύπνου: Η τακτική άσκηση συνδέεται με βελτιωμένη ποιότητα ύπνου και ενδυνάμωση του νυχτερινού ύπνου.

Κοινωνική Συνέπεια:

Ομαδικό Πνεύμα: Η συμμετοχή σε ομαδικά αθλήματα προάγει την ομαδικότητα και την κοινωνική διάδραση.

Ενδυνάμωση Κοινοτήτας: Τα αθλητικά γεγονότα και οι ομαδικές δραστηριότητες συμβάλλουν στη δημιουργία δεσμών μεταξύ των ανθρώπων.

Πνευματική Ανάπτυξη:

Αυτοσυνειδησία: Οι διαδικασίες βελτίωσης στον αθλητισμό ενισχύουν την αυτοσυνειδησία και την αυτοπεποίθηση.

Ανάπτυξη Ψυχικής Αντοχής: Το να αντιμετωπίζεις προκλήσεις στον αθλητισμό μπορεί να ενισχύσει την ψυχική αντοχή.

Διασκέδαση και Απόλαυση:

Ανακάλυψη Χαράς: Η ενασχόληση με το αγαπημένο σπορ παρέχει ευκαιρίες για διασκέδαση και απόλαυση.

Απελευθέρωση Δημιουργικότητας: Η άσκηση μπορεί να είναι μια δημιουργική έκφραση και μέσο αυτοεκφραστικότητας. Επιπλέον, είναι αναγκαίο να μην αγνοηθεί το γεγονός ότι υπάρχουν οικονομικά οφέλη για ένα κράτος (Coalter, 2005), εάν οι πολίτες του είναι πιο ενεργοί και υγιείς, κάτι που είναι πολύ πιθανό εάν συμμετέχουν σε αθλητικές δραστηριότητες. Οι αθλητικές δραστηριότητες αποτελούν σχετικά νέα φαινόμενα για τον 21ο αιώνα (Wibowo & Indrayana, 2019), όπου πολλοί τις υιοθετούν για να διατηρήσουν την υγεία τους. Για να έχουν το αναμενόμενο θετικό αντίκτυπο, όμως, τα αθλητικά προγράμματα πρέπει να είναι προσβάσιμα σε όλους, ανεξαρτήτως ηλικίας, και να είναι σχεδιασμένα με γνώμονα τις ανάγκες της κοινωνίας. Η σωματική αδράνεια συμβάλλει στην ανάπτυξη χρόνιων ασθενειών, επομένως η τακτική σωματική δραστηριότητα είναι ουσιώδης (Jenkin, et al., 2017) για τη σωματική, ψυχική και κοινωνική υγεία, καθώς και για την ποιότητα ζωής, ειδικά των ηλικιωμένων (ηλικίας 50 ετών και άνω).

1.4 Οικονομικό και κοινωνικό φαινόμενο αθλητισμού

Μέσω του αποδεδειγμένου δεσμού της άσκησης με την υγεία του ανθρώπου και των κοινωνιών γενικότερα, μπορούμε να αναγνωρίσουμε την ευρύτερη σημασία του αθλητισμού. Είναι σημαντικό να εξετάσουμε την κοινωνικοοικονομική πλευρά και τον ρόλο της "βιομηχανίας" που έχει αναπτυχθεί γύρω από αυτόν. Η αθλητική βιομηχανία αντικατοπτρίζει την κοινωνία και την οικονομία, συνδέοντας την με τον ευγενή ανταγωνισμό που αναπτύσσεται μεταξύ ατόμων, ομάδων και ακόμη και ολόκληρων εθνών.

Σύμφωνα με τον υφυπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, κ. Λευτέρη Αυγενάκη, ο αθλητικός τουρισμός αντιστοιχεί στο 12,12% της παγκόσμιας αγοράς τουρισμού, ενώ στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες ανέρχεται στο 20% του συνολικού τουρισμού (Economist Sports Business Summit, 2019). Αυτό δείχνει ότι ο αθλητισμός δεν είναι απλώς ψυχαγωγία, αλλά αποτελεί ουσιαστικό κομμάτι της παγκόσμιας οικονομίας. Επιπλέον, σύμφωνα με έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2018, το ΑΕΠ που παράγεται από τον αθλητισμό στην Ευρώπη ανέρχεται σε 279 δισεκατομμύρια ευρώ, περίπου το 2,12% του συνολικού ΑΕΠ της ΕΕ. Επιπλέον, η έρευνα υπογραμμίζει τη σημασία του αθλητισμού στην κοινωνία, καθώς ένας στους τριάντα επτά (1/37) εργαζομένους απασχολείται σε φορείς που σχετίζονται με τον αθλητισμό. Ειδικά σε περίοδο κρίσης, όπως η πανδημία του κορωνοϊού, τα οφέλη του αθλητισμού στην κοινωνία μπορούν να σχηματίσουν αποτελεσματικό μέσο για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. (Σύνταξη, 2019).

Στο κοινωνικό επίπεδο, ο πρωταθλητισμός αποτελεί σημαντικό κομμάτι του αθλητισμού. Αυτός αφορά τους αθλητές που αγωνίζονται με αφοσίωση και έχουν τη στήριξη όλων όσων ασχολούνται με τον αθλητισμό. Σύμφωνα με τον Johan Huizinga, οι αθλητές δεν είναι μόνο πρωταθλητές του αθλήματός τους, όπως αρχικά εννοούνταν στα αγγλικά, αλλά πολλές φορές αποτελούν και υπερασπιστές μιας κοινότητας, ενός έθνους, και, κατά καιρούς, ολόκληρου του κόσμου. Ένα παράδειγμα αυτού είναι ο Μοχάμεντ Άλι. (Huizinga J., 1938).

Ας μην ξεχνάμε ότι τα αθλήματα αποκτούν σημασία για τους οπαδούς και, συνεπώς, για την κοινωνία, όταν συνδέονται με ζητήματα πολιτισμικής ή προσωπικής σημασίας. Αυτό εξηγεί τα εξαιρετικά ταλέντα και τα χαρίσματα που διαθέτουν πολλοί πρωταθλητές, που επιτυγχάνουν το αδύνατο και καθιστούν τους ίδιους ηρωικές φιγούρες. Με τον τρόπο αυτό, καθιστούνται σύμβολα, αναπαραστάσεις των πολιτισμικών μας αξιών και ενσαρκώνουν έναν εαυτό που ονειρευόμαστε να είμαστε. Οι αθλητές, με τις επιτυχίες και τις αποτυχίες τους, γίνονται ηρωικές

φιγούρες που διηγούνται ιστορίες για εμάς και για άλλους, ανθρώπους από διάφορα έθνη. (Caillouis R, 1961). Οι αθλητές αποτελούν σύγχρονους ήρωες, καθώς ο αθλητισμός στις μέρες μας λειτουργεί ως η αγορά όπου πραγματοποιείται η κοινοτική αυτο-αποκάλυψη. Μπορούμε, συνεπώς, να υποστηρίξουμε ότι ο σύγχρονος αθλητισμός αντιπροσωπεύει ένα είδος υποκατάστατου της θρησκείας και του λαϊκού θεάτρου, μέσα από τα οποία ανακαλύπτουμε τον πραγματικό εαυτό μας. (Algozin K., 1976). Από την άλλη πλευρά, οι διάφορες αθλητικές διοργανώσεις αποτελούν τόπους συνάντησης, όπου αντιλαμβανόμαστε τους πρωταθλητές ως ήρωες και ζούμε στιγμές συγκίνησης που μας απελευθερώνουν από τον κορεσμό της καθημερινής ζωής. (Maguire J., 2005) .

Η κοινωνία διαπιστώνει την ανάγκη για τους αθλητές-πρωταθλητές και για έναν ακόμη λόγο: εκτελούν ένα σημαντικό ρόλο συγκεντρώνοντας αξίες που η κοινωνία θεωρεί σημαντικές. Η έμπνευση, το κίνητρο, η καθοδήγηση και η σημασία που προσφέρουν στις ζωές των ανθρώπων είναι μερικά από τα στοιχεία που η κοινωνία βρίσκει στους σύγχρονους ήρωες, οι οποίοι επιδιώκουν να ενώσουν την κοινωνία και να ενώσουν ανθρώπους που μοιράζονται τις ίδιες αξίες και τον ίδιο σκοπό. (Gilchrist, 2009).

Ο αθλητισμός λειτουργεί ως αναστολή της καθημερινής ζωής, παράλληλα δε ενσωματώνεται βαθιά στα πολιτικο-οικονομικά και κοινωνιο-πολιτιστικά ρεύματα της κοινωνίας. Μέσα από αυτόν, βιώνουμε φαινόμενα και συναισθήματα που σπανίως ή ποτέ δεν έχουμε την ευκαιρία να βιώσουμε στην καθημερινότητά μας. Αποτελεί έναν τρόπο διαλόγου συμβολικού με άλλους συμμετέχοντες και θεατές, καθώς αποκαλύπτουμε κάθε ένας πτυχή του εαυτού μας. (Maguire J., 2005).

Ο αθλητισμός αποκαλύπτει τόσο τον πραγματικό χαρακτήρα μας, που συχνά κρύβουμε στην καθημερινή ζωή, όσο και αλήθειες για τις κοινωνίες και τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των

ανθρώπων. Ενεργοποιεί συναισθηματικά τους ανθρώπους και διαδραματίζει έναν σημαντικό ρόλο στον κοινωνικό χώρο. Τα αθλήματα είναι δραστηριότητες που μιμούνται την πραγματικότητα, δημιουργώντας ένα ψευδο-περιβάλλον όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να εκφράσουν ελεύθερα τα συναισθήματά τους. (Maguire J., 2005). Τα συναισθήματα που εκδηλώνονται στα αθλήματα έχουν αρκετές ομοιότητες με αυτά της καθημερινής ζωής, όπως ο θυμός, η χαρά, η λύπη και ο φόβος. Αυτά τα συναισθήματα εκφράζονται πιο ελεγχόμενα κατά τη διάρκεια της αθλητικής δραστηριότητας. Συνοψίζοντας, ο αθλητισμός σχετίζεται άμεσα με την κοινωνία και αντικατοπτρίζει τον "ίστο" της, λειτουργώντας ως μια μικρογραφία αυτής. Αποτελεί μια αναπαράσταση των ταυτοτήτων που διαμορφώνονται στο "παιχνίδι" της κοινωνικής ζωής, αναδεικνύοντας ποιοι είμαστε και ποιοι θα θέλαμε να είμαστε. Σε αυτήν την οπτική, τα αθλήματα αποτελούν ιδεατές μορφές της κοινωνικής πραγματικότητας (Hughson, 2013).

2. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

2.1 Συστηματική Διακυβέρνηση

Το πρώτο επίπεδο είναι αυτό της συστημικής διακυβέρνησης και σχετίζεται με τον τρόπο ανταγωνισμού μεταξύ των αθλητών και των ομάδων, καθώς επίσης και τον τρόπο συνεργασίας των αθλητικών οργανισμών με άλλες επιχειρήσεις (Henry & Lee, 2004).

Μια έρευνα που διεξήχθη σε διοικήσεις ολυμπιακών αθλημάτων (Hoye & Cuskelly, 2007) αποκάλυψε την απόλυτη έλλειψη λογοδοσίας και την ανεπάρκεια των μηχανισμών ρύθμισης. Λείπουν τα καίρια κριτήρια διαφάνειας όσον αφορά τον τρόπο κατανομής και έλεγχος των χρηματοδοτήσεων, καθώς και η ύπαρξη ανεξάρτητων επιτροπών δεοντολογίας. Επιπλέον, από τη μελέτη προκύπτει ότι, ενώ η συμμετοχή των αθλητών είναι θεσμοθετημένη, ο μεγαλύτερος αριθμός των αθλητικών οργανισμών δεν διαθέτει επίσημο μηχανισμό για τη λήψη αποφάσεων.

Ένα ακόμη σημαντικό στοιχείο, που είναι εξαιρετικά αναχρονιστικό, είναι η υπερκυριαρχία μεγάλου ποσοστού ανδρών στις θέσεις ευθύνης, καθώς και η έλλειψη καθορισμένου χρόνου θητείας (Shilbury, 2001). Επομένως, για να επιτευχθεί η αξιοπιστία και, ταυτόχρονα, η αυτονομία στη διοίκηση των αθλητικών οργανισμών, θα πρέπει να τηρούν ένα σύνολο συγκεκριμένων κανόνων χρηστής διακυβέρνησης. Ο τρόπος με τον οποίο αναλύεται η συστημική διακυβέρνηση υπογραμμίζει την αλλαγή στην οργάνωση των αθλητικών οργανισμών και την εξέλιξη του ελέγχου, ιδίως όσον αφορά τον κυβερνητικό έλεγχο, ο οποίος αποτελεί μία από τις κύριες παραμέτρους (Geeraert, 2018).

Η αλλαγή αυτή αντικατοπτρίζει τις γενικότερες τάσεις παγκοσμιοποίησης στον αθλητισμό, από τη διοργάνωση ενός παγκοσμίου επιπέδου αθλητικού γεγονότος έως τη διοργάνωση ενός τοπικού αθλητικού γεγονότος σε μία επαρχιακή πόλη (Henry & Lee, 2004).

Επομένως, προκύπτει πως το παρωχημένο μοντέλο διακυβέρνησης που υπήρχε στον αθλητισμό έχει πλέον αντικατασταθεί από ένα πιο σύνθετο μοντέλο που αλληλεπιδρά μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών. Αυτό το νέο είδος μοντέλου κατέχει σημαντική θέση κυρίως στον επαγγελματικό αθλητισμό, με πολλά παραδείγματα εφαρμογής, ιδίως στον επαγγελματικό χώρο του ποδοσφαίρου (Ferkins et al., 2009).

Με βάση τα παραπάνω, προκύπτει ότι η συγκεκριμένη μορφή της συστημικής διακυβέρνησης διατυπώνει τρεις μορφές πολιτικών επιπτώσεων. Η πρώτη αποδεικνύει ότι η υλοποίηση κάθε αλλαγής είναι δυνατή μόνο μέσω διαπραγμάτευσης μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερομένων.

Η δεύτερη μορφή επισημαίνει ότι τα διοικητικά όργανα, συμπεριλαμβανομένων των εκπροσώπων τους, δεν έχουν τον τρόπο να ελέγχουν το άθλημά τους (και αν συμβεί, αυτό οφείλεται στις ατομικές τους δεξιότητες).

Τέλος, τα άτομα που απασχολούνται σε αθλητικούς οργανισμούς πρέπει να διαθέτουν διαπραγματευτικές ικανότητες και να έχουν ανεπτυγμένη κριτική και στρατηγική σκέψη (Henry & Lee, 2004). Άρα, η συστημική διακυβέρνηση αποτελεί μια οριζόντια οργάνωση εντός του αθλητικού χώρου, στην οποία συμμετέχει και το κράτος, εκτελώντας ατελή έλεγχο.

Συνεπώς, στη συστημική διακυβέρνηση απουσιάζει η ιεραρχία, καθώς οι σχέσεις μεταξύ θεσμών και φορέων βρίσκονται σε συνεχή διαπραγμάτευση. Αντίθετα, παρουσιάζεται ένα μοντέλο που χαρακτηρίζεται από συνεργασία, κοινή λήψη αποφάσεων, άσκηση εξουσίας και συνδυαστική δράση, όπως περιγράφεται από τους Παπαδημητρίου και Αναγνωστόπουλο (2021).

2.2 Πολιτική Διακυβέρνηση

Το δεύτερο επίπεδο είναι αυτό της πολιτικής διακυβέρνησης, το οποίο σχετίζεται άμεσα με την επίτευξη των ορισμένων στόχων και τον τρόπο με τον οποίο κάθε κράτος ρυθμίζει και

προωθεί τους αθλητικούς οργανισμούς μέσω κατάλληλων στρατηγικών (Pierre, 2000). Σε αυτήν την περίπτωση, ο ρόλος των ευρωπαϊκών χωρών είναι να παρακολουθούν πιθανές ανατροπές στους αθλητικούς στόχους λόγω εσφαλμένων εμπορικών συναλλαγών, ενώ παράλληλα εξασφαλίζουν ότι οι κυβερνητικοί στόχοι επιτυγχάνονται εντός των αθλητικών. Σε αυτήν την περίπτωση, οι κυβερνήσεις χρησιμοποιούν διάφορα αξιολογικά εργαλεία, όπως χρηματοδοτικά και ηθικής πίεσης, προκειμένου να επιτύχουν πολιτικούς στόχους. Παράλληλα, όμως, προκύπτουν ερωτήματα σχετικά με τη νομιμότητα και την αποτελεσματικότητα των εν λόγω δραστηριοτήτων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει συμμετάσχει σε πολλές παρεμβάσεις, με τη σημαντικότερη να είναι η απόφαση Bosman στον τομέα του ποδοσφαίρου. Αυτή η απόφαση κατέστησε σαφές ότι ο αθλητισμός αποτελεί επίσης ένα εμπορικό τομέα. (Henry & Lee, 2004). Το 1997, η Ευρωπαϊκή Ένωση ενέκρινε μια οδηγία που καθιστούσε τον αθλητισμό ένα ιδιαίτερο προϊόν. Σύμφωνα με αυτήν, οι ευρωπαίοι πολίτες θα έπρεπε να έχουν δωρεάν πρόσβαση σε συγκεκριμένες τηλεοπτικές μεταδόσεις αθλητικών γεγονότων, και το δικαίωμα αυτό θα έπρεπε να προστατεύεται.

Σίγουρα, η κατανάλωση ενός αθλητικού θεάματος αποτελεί μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς κάθε χώρας, ενισχύοντας τη σπουδαιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε αυτό το πεδίο (Henry & Lee, 2004).

2.3 Οργανωσιακή Διακυβέρνηση

Στο τρίτο επίπεδο, της οργανωσιακής διακυβέρνησης, υπάρχει άμεση σύνδεση με την επιχειρηματική ηθική και τα κανονιστικά πρότυπα που καθορίζουν τον τρόπο λειτουργίας των οργανώσεων. Η προσέγγιση της επιχειρηματικής ηθικής μπορεί να είναι είτε κανονιστική είτε

περιγραφική (Henry & Lee, 2004). Συνολικά, η αναφορά επικεντρώνεται στους σύγχρονους τρόπους εφαρμογής της χρηστής διακυβέρνησης. Στον ευρύτερο τομέα του αθλητισμού, ο όρος οργανωσιακή διακυβέρνηση χρησιμοποιείται ευρέως, καθώς καλύπτει τόσο τα καθήκοντα όσο και τις ευθύνες που προκύπτουν από τη γενική έννοια της εταιρικής διακυβέρνησης. Υποστηρίζει επτά βασικές αρχές που αφορούν τη βιώσιμη διαχείριση στον αθλητισμό. Αυτές οι αρχές αναφέρονται κατά τη διατύπωση επικριτικών σχολίων στον διεθνή αθλητικό χώρο και περιλαμβάνουν τα παρακάτω:

- Η αρχή της διαφάνειας προβλέπει ένα σαφή και κατανοητό τρόπο λήψης αποφάσεων, ιδίως όσον αφορά τους πόρους. Οι αθλητικοί οργανισμοί υποχρεούνται όχι μόνο να ενεργούν δίκαια και συνεπώς, αλλά επίσης να αναφέρουν ξεκάθαρα τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνουν αποφάσεις. Με αυτόν τον τρόπο, εξασφαλίζεται η δυνατότητα ελέγχου από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.
- Η αρχή της υπευθυνότητας υπογραμμίζει ότι οι αθλητικοί φορείς δεν φέρουν ευθύνη μόνο έναντι των οικονομικών επενδυτών, όπως αποτυπώνεται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αλλά και έναντι όλων όσων επενδύουν στον οργανισμό, είτε πρόκειται για αθλητές, προπονητές, γονείς, χορηγούς κ.λπ. Αυτή η υπευθυνότητα εκτείνεται ακόμη και στον συναισθηματικό επενδυτικό τομέα, όχι μόνο στον υλικότεχνικό.
- Δημοκρατία στον αθλητισμό σημαίνει πως πρέπει να υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για όλους τους εμπλεκόμενους στους αθλητικούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των αθλητών, των ιδιοκτητών αθλητικών συλλόγων και των οπαδών.
- Η ευθύνη αποτελεί ουσιαστικό και απαραίτητο στοιχείο για τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη των αθλητικών οργανισμών και των αθλημάτων γενικότερα.

- Ισότητα στον αθλητισμό σημαίνει την ίση μεταχείριση όλων των συμμετεχόντων αθλητών, συμπεριλαμβανομένων των αθλητών με αναπηρία, καθώς και των ατόμων που συμμετέχουν σε διοικητικές θέσεις εντός των αθλητικών οργανισμών.
- Αποτελεσματικότητα αφορά την παρακολούθηση, τον καθορισμό και τον έλεγχο των μέτρων αποτελεσματικότητας, με σαφείς και μετρήσιμους στόχους.
- Αποδοτικότητα αφορά την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί στους αθλητικούς οργανισμούς, με την αποτελεσματική χρήση των υπαρχόντων πόρων.

Στην πρόσφατη έρευνα που εξετάζει τη διακυβέρνηση των αθλητικών οργανισμών, δίνεται έμφαση στον επιστημονικό ενδιαφέρον για θέματα όπως η συστημική και οργανωσιακή διακυβέρνηση. Οι έννοιες της ηγεσίας, του ρόλου, της ευθύνης και της εξουσίας αναδεικνύονται ως κεντρικά στοιχεία που συνδέονται κυρίως με την οργανωσιακή διακυβέρνηση. (Shilbury & Ferkins, 2020).

2.4 Ο ηγετικός ρόλος του προπονητή

Σύμφωνα με την κοινωνική ψυχολογία, η στάση αποτελεί τον τρόπο με τον οποίο τα άτομα αξιολογούν άλλους και αντικείμενα στο περιβάλλον τους. Το φαινόμενο αυτό είναι τρισδιάστατο και κάθε στάση περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία: συναισθηματικό στοιχείο που αφορά τα συναισθήματα που το άτομο βιώνει απέναντι στο αξιολογούμενο αντικείμενο όπου περιλαμβάνει τη συναισθηματική αντίδραση προς το συγκεκριμένο αντικείμενο, το γνωστικό στοιχείο που σχετίζεται με τις πεποιθήσεις, τις αντιλήψεις και τις πληροφορίες που το άτομο διαθέτει σχετικά με το αντικείμενο το οποίο περιλαμβάνει τη γνωστική διάσταση της στάσης και το συμπεριφορικό στοιχείο το οποίο αναφέρεται στις προθέσεις και τις πράξεις που σχετίζονται με το αντικείμενο και καλύπτει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο συμπεριφέρεται ή είναι πρόθυμο να συμπεριφερθεί έναντι του αντικειμένου (Κοκκινάκη, 2006).

Η στάση των προπονητών έναντι των αθλητών αντιπροσωπεύει έναν σημαντικό παράγοντα επίδρασης, καθώς οι προπονητές αποτελούν άμεσους επηρεαστές στην αθλητική επίδοση. Αυτή η επίδραση είναι αναγνωρισμένη από τους ίδιους τους προπονητές, οι οποίοι εκμεταλλεύονται αυτήν την γνώση για να δημιουργήσουν στενές σχέσεις με τους αθλητές, βασισμένες σε επικοινωνία, αμοιβαίο σεβασμό και εμπιστοσύνη. Ο προπονητής παίζει κυρίαρχο ρόλο σε αυτήν τη σχέση, υπηρετώντας ως ηγέτης και εκπρόσωπος της εξουσίας. Η φύση αυτής της αλληλεπίδρασης μπορεί να επηρεάσει τον αθλητή θετικά ή αρνητικά, ανάλογα με τον τρόπο που διαχειρίζεται αυτήν την κυριαρχία. Ο προπονητής πρέπει να είναι επιδέξιος στον τρόπο που ασκεί την επιρροή του, προκειμένου να δημιουργήσει ένα θετικό περιβάλλον που ενθαρρύνει την ανάπτυξη και τη βελτίωση των αθλητών (Jowett, 2003).

Ο όρος "ηγέτης" αναφέρεται στη προσωπικότητα που αναλαμβάνει τον ρόλο του συντονιστή ενεργειών ενός ατόμου ή μιας ομάδας, με σκοπό την καθοδήγηση προς την επίτευξη συλλογικών στόχων, όπως περιγράφεται από τον Κοκκινάκη (2006). Στο πλαίσιο της σχέσης μεταξύ προπονητή και αθλητή, ο προπονητής αναδεικνύεται ως ηγέτης, αναλαμβάνοντας τον ρόλο του καθοδηγητή που προσανατολίζει, παρέχει συμβουλές και οδηγίες προς τον αθλητή, με σκοπό την επίτευξη του επιθυμητού αποτελέσματος και του κοινού τους στόχου, που είναι η νίκη, όπως περιγράφεται από τους Vallee & Bloom (2005). Οι Lippit & White (1943) διερεύνησαν τον αντίκτυπο του τύπου ηγεσίας στην ηθική, την αποτελεσματικότητα και το γενικό κλίμα μιας ομάδας. Οι ηγέτες που υιοθετούσαν αυταρχικό «στιλ» ηγεσίας οργάνωναν προσωπικά τις δραστηριότητες, δίνοντας εντολές, διατηρώντας απόσταση και μην αποκλίνοντας ποτέ από τον σχεδιασμένο προγραμματισμό. Παρά την επιτυχία στην παραγωγικότητα, αυτή επιτυγχάνονταν μόνο υπό την παρουσία του ηγέτη.

Οι ηγέτες με δημοκρατική προσέγγιση απλώς συμμετείχαν ως ισότιμα μέλη της ομάδας, συζητούσαν τα σχέδια και ζητούσαν την άποψη των άλλων μελών. Αυτή η προσέγγιση συνέβαλλε σε αυξημένη παραγωγικότητα, με τους δημοκρατικούς ηγέτες να απολαμβάνουν μεγαλύτερη δημοφιλία σε σχέση με τους αυταρχικούς και τους laissez-faire. Οι ηγέτες με laissez-faire προσέγγιση επέτρεπαν στην ομάδα να αυτορυθμίζεται χωρίς πολλές παρεμβάσεις. Διατηρούσαν ένα φιλικό, αν και κυρίως ανεπιμέλητο, περιβάλλον, επικεντρωμένο στον εαυτό τους. Αν και δημιουργούσαν μια χαλαρή ατμόσφαιρα, η παραγωγικότητα ήταν χαμηλή, αυξανόμενη όμως όταν ο ηγέτης ήταν απών. Οι ερευνητές, βασιζόμενοι στα αποτελέσματα της έρευνας, υποστηρίζουν ότι το δημοκρατικό ύφος ηγεσίας είναι πιο αποτελεσματικό.

Ο Bales (1950), εξετάζοντας την αλληλεπίδραση μεταξύ ηγετών και ομάδων, συμπέρανε ότι ο ρόλος του ηγέτη διαμορφώνεται ανάλογα με τον προσανατολισμό του. Αυτοί που έχουν

προσανατολισμό προς το έργο της ομάδας επικεντρώνονται κυρίως στην επίτευξη των στόχων και την επιτυχία. Αντίθετα, οι ηγέτες με συναισθηματικό και κοινωνικό προσανατολισμό επικεντρώνονται στη διαφύλαξη αρμονικών εσωτερικών σχέσεων στην ομάδα, προκειμένου να διασφαλίσουν την ικανοποίηση των μελών.

Τέλος, έρευνες που πραγματοποιήθηκαν στο Πανεπιστήμιο του Ohio State (Fleishman, 1973) υποδεικνύουν ότι η συμπεριφορά του ηγέτη μπορεί είτε να επικεντρώνεται στην επιβολή ιεράρχησης στην ομάδα είτε να χαρακτηρίζεται από ενδιαφέρον για τα μέλη της ομάδας και την ευημερία τους. Έτσι, ο ηγέτης αναδεικνύεται ως φροντιστής και συντονιστής της ομάδας. Καταλήγοντας, η δυναμική ανάμεσα σε προπονητή και αθλητή χαρακτηρίζεται από μια σχέση όπου ο προπονητής διαθέτει τον έλεγχο, καθιστώντας τη σχέση υπό την κυριαρχία του.

Η επίδραση του προπονητή στους αθλητές είναι αναπόφευκτη, είτε είναι θετική είτε αρνητική. Παράγεται από τη στάση και το χαρακτήρα του προπονητή, το πλαίσιο δράσης, τον τύπο ηγεσίας, τον προσανατολισμό του, καθώς και τον προσανατολισμό του προς την επίτευξη στόχων, είτε με κάθε κόστος είτε με έμφαση στην ενδο-ομαδική ευημερία (Stogdill, 1974).

2.5 Στάσεις των αθλητών και προπονητών απέναντι στους αθλητικούς ψυχολόγους

Οι άνθρωποι πολύ συχνά θεωρούν πως ο «ψυχολόγος» συνδέεται με έννοιες όπως «ψυχική διαταραχή», «πρόβλημα», «ιατρική παρακολούθηση» κ.λπ. Τόσο οι αθλητές όσο και οι προπονητές (των οποίων η επίδραση είναι άμεση απέναντι στους αθλητές), αντιμετωπίζουν αρχικά με αρνητική στάση τη σκέψη της συνεργασίας με έναν ψυχολόγο. Σύμφωνα με έρευνες, αθλητές και μη, παρατηρούν ότι η ειδίκευση του αθλητικού ψυχολόγου, παρά την περιλαμβανομένη λέξη «αθλητικός» στον τίτλο του επαγγελματία, τον αισθάνονται παρόμοια με άλλους επαγγελματίες, όπως ψυχοθεραπευτές, κλινικούς ψυχολόγους και συμβούλους (Linder et

al., 1991, Van Raalte et al., 1990, Van Raalte et al., 1993). Οι αθλητές που επιλέγουν να αναζητήσουν ψυχολογική υποστήριξη ενδέχεται να αντιμετωπίσουν αρνητική αντίδραση από συμπαίκτες και οπαδούς. Αυτό καθιστά απαραίτητο για τους προπονητές και τους ψυχολόγους να αντιμετωπίζουν την κατάσταση με σεβασμό και διακριτικότητα, προσφέροντας τις συνεδρίες σε έναν ασφαλή χώρο για τον αθλητή, μακριά από το αθλητικό περιβάλλον (Robinson, 2003). Είναι σημαντικό να κατανοήσουν οι αθλητές τη διαδικασία της ψυχολογικής υποστήριξης και πώς η συζήτηση με έναν εξειδικευμένο ψυχολόγο για αθλητικά και προσωπικά θέματα μπορεί να αποτελέσει επιπλέον πηγή στήριξης, παράλληλα με τον προπονητή τους. Αυτή η διαδικασία διατηρείται εμπιστευτική και δεν θα επηρεάσει αρνητικά την εικόνα τους στην ομάδα, το άμεσο περιβάλλον τους ή τους οπαδούς. Όταν επιτυγχάνεται αυτό, οι αθλητές επαναλαμβάνουν την επαφή με εξειδικευμένους επαγγελματίες σε τακτική βάση. Λόγω αυτών των ανησυχιών, παρατηρείται ασυμφωνία μεταξύ προπονητών και αθλητών αναφορικά με την στάση και τη συμπεριφορά τους απέναντι στους αθλητικούς ψυχολόγους. Διάφορες έρευνες, εστιάζοντας σε διάφορες μεταβλητές όπως η ηλικία, το φύλο, το είδος του αθλήματος και η προηγούμενη εμπειρία συμβουλευτικής, παρουσιάζουν ποικίλα αποτελέσματα. Παρόλο που πολλοί προπονητές και αθλητές αναγνωρίζουν τη σημασία του έργου του αθλητικού ψυχολόγου και την θετική του επίδραση στην απόδοσή τους, η πλειοψηφία τους δείχνει αρνητική στάση προς τη συνεργασία με έναν ψυχολόγο για ποικίλους λόγους. Σύμφωνα με την έρευνα των Sullivan και Hodge (1991), το 94,9% των 46 προπονητών που συμμετείχαν θεωρούσαν ότι η συνεργασία με έναν εξειδικευμένο αθλητικό ψυχολόγο θα μπορούσε να βελτιώνει την απόδοση των αθλητών τους, αλλά παρ' όλα αυτά, η αρνητική στάση παραμένει η κυρίαρχη και αποτελεί την εξαίρεση παρά τον κανόνα.

Η έρευνα του Ακριβούλη (1998), η οποία αποτελεί μία από τις ελάχιστες ελληνικές μελέτες που έχει ασχοληθεί με το θέμα αυτό, αναγνωρίζεται από την προπονητική κοινότητα η σημαντικότητα της ψυχολογίας του αθλητή. Ο στόχος της έρευνας ήταν να διερευνήσει τις πεποιθήσεις 10 προπονητών στίβου, με μέση εμπειρία τα 6-8 χρόνια, από συλλόγους της Κεντρικής Ελλάδας σχετικά με την επίδραση των αθλητικών ψυχολόγων στην απόδοση των αθλητών και τη συνέχιση της αθλητικής τους καριέρας. Επίσης, ερευνήθηκαν οι απόψεις των προπονητών σχετικά με το κατά πόσο οι αθλητικοί ψυχολόγοι μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της συνεργασίας και της απόδοσης αθλητών και προπονητών.

Τα ευρήματα της έρευνας ήταν τα εξής:

- Τα ζητήματα απόδοσης που σχετίζονται με την αθλητική ψυχολογία περιλαμβάνουν την πρόκληση του άγχους, την χαμηλή αυτοπεποίθηση του αθλητή, την εμπειρία και την προσωπικότητά του, καθώς και τον ρόλο του προπονητή.
- Τα προβλήματα καριέρας που οι προπονητές πιστεύουν ότι επηρεάζουν την απόδοση του αθλητή περιλαμβάνουν τα κίνητρα, πιθανούς τραυματισμούς, τον ρόλο της οικογένειας, τις σχέσεις με τον προπονητή και τους συναθλητές, καθώς και τις σχέσεις με το αντίθετο φύλο.
- Ο αθλητικός ψυχολόγος θεωρείται ότι μπορεί να βοηθήσει τον αθλητή να αντιληφθεί τις πράξεις του και να διαχειριστεί τις σχέσεις του με οποιοδήποτε άτομο έρχεται σε επαφή, κυρίως μέσω της συζήτησης.
- Για την βοήθεια που προσφέρεται από τους αθλητικούς ψυχολόγους στους προπονητές, η γενική άποψη είναι ότι αυτή επικεντρώνεται στην αντιμετώπιση ποικίλων προβλημάτων, στη βελτίωση της συμπεριφοράς του προπονητή και στη θέσπιση στόχων.

Γενικά, το συμπέρασμα της μελέτης ήταν ότι οι προπονητές θεωρούν τη ψυχολογία ως έναν βασικό παράγοντα που επηρεάζει την απόδοση των αθλητών. Επισημαίνεται η σημαντικότητα του ρόλου του αθλητικού ψυχολόγου, επιδιώκοντας τόσο τη βελτίωση της επίδοσης των αθλητών όσο και την απόδοση των προπονητών. Είναι εμφανές ότι η εξοικείωση των αθλητών και των προπονητών με την ψυχολογία είναι απαραίτητη, και αυτή η επαφή πρέπει να πραγματοποιείται με φιλικό, διακριτικό και ουσιαστικό τρόπο, προσφέροντας άμεσα οφέλη και προσφέροντας μετρήσιμα αποτελέσματα.

Δυστυχώς, η αξία του Αθλητικού Ψυχολόγου δεν θεωρείται ακόμη εξίσου σημαντική με τις καθιερωμένες ιατρικές εξετάσεις ενός αθλητή, πολλοί προπονητές και αθλητές είναι περισσότερο διατεθειμένοι να συνεργαστούν με έναν ψυχολόγο μόνο όταν υπάρχει ήδη ένα ψυχολογικό πρόβλημα, παρά ως μια καθιερωμένη και συνεχής συνεργασία για υποστήριξη και έγκαιρη πρόληψη ψυχικών διαταραχών. Υπάρχουν πολλοί προπονητές και αθλητές που, αν και είναι αρχικά ανοικτοί στην επίσκεψη σε κάποιον σύμβουλο, στη συνέχεια θέτουν όρους και προϋποθέσεις που τελικά παρεμποδίζουν τη συνεργασία.

2.6 Πετοσφαίριση

Η επινόηση της πετοσφαίρισης χρονολογείται το 1895 από τον Αμερικανό καθηγητή Γουίλιαμ Μόργκαν, ο οποίος εργαζόταν στο παράρτημα της Χριστιανικής Αδελφότητας Νέων (XAN) του Χόουλιουκ στην Μασαχουσέτη των ΗΠΑ. Η ιδέα ήταν να δημιουργηθεί ένα ομαδικό παιχνίδι κλειστού χώρου που να μην είναι επικίνδυνο για τραυματισμούς, αλλά παράλληλα να είναι κατάλληλο για τη προπόνηση των ποδοσφαιριστών κατά τους χειμερινούς μήνες. Η αρχική ονομασία του παιχνιδιού ήταν «μáινονετ» και συνδύαζε στοιχεία από διάφορα αθλήματα. Ο στόχος ήταν να χτυπάει κάθε ομάδα τη μπάλα πίσω και μπροστά με τα χέρια. Κάθε ομάδα

μπορούσε να κάνει μέχρι τρεις επαφές πριν επιστρέψει τη μπάλα. (Kluka & Dunn, 1989). Η πετοσφαίριση εξελίχθηκε σε ένα από τα πιο δημοφιλή αθλήματα παγκοσμίως. (Seminati & Minetti, 2013). Πιο συγκεκριμένα, ανήκει στα πέντε μεγαλύτερα διεθνή ομαδικά αθλήματα και η Διεθνής Ομοσπονδία Πετοσφαίρισης (FIVB), με τις 220 εθνικές ομοσπονδίες, που συγκαταλέγονται σε αυτήν, αναδεικνύεται ως η μεγαλύτερη διεθνής αθλητική ομοσπονδία παγκοσμίως (FIVB, 2020). Ταυτόχρονα με την πορεία εξέλιξης του αθλήματος κατά τα έτη, παρατηρείται αντίστοιχη εκθετική αύξηση στον αριθμό των αθλητών που συμμετείχαν. Σύμφωνα με τα δεδομένα της Διεθνούς Ομοσπονδίας Πετοσφαίρισης (FIVB), το 1985, ο πληθυσμός των ενεργών πετοσφαιριστών. Με την εξαιρετική επιτυχία των διεθνών αθλητικών γεγονότων, όπως το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Πετοσφαίρισης, το Παγκόσμιο Κύπελλο Πετοσφαίρισης, η FIVB World League, το FIVB World Grand Prix, η FIVB Grand Champions Cup, και οι Ολυμπιακοί Αγώνες, η πετοσφαίριση γνώρισε σημαντική ανάπτυξη τις τελευταίες δεκαετίες σύμφωνα με την FIVB (2020). Πράγματι, φαίνεται ότι ο αριθμός των ενεργών παικτών παρουσιάζει σημαντική αύξηση (FIVB, 2020). Η ευρεία ανάπτυξη και αποδοχή της πετοσφαίρισης οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι αποτελεί το μοναδικό ομαδικό παιχνίδι που παίζεται από άνδρες και γυναίκες ανεξαρτήτως ηλικίας, σε κλειστά, ανοιχτά γήπεδα, στην παραλία, αλλά και στο χιόνι (Reeser et al., 2006).

Επιπλέον, μια διαφορετική εκδοχή του παιχνιδιού αποτελεί η «πετοσφαίριση καθιστών», που αφορά τα άτομα με ειδικές ικανότητες. Από τότε που ενσωματώθηκε στους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 1980 στο Arnhem της Ολλανδίας (World Para Volley, 2017), γνώρισε σημαντική ανάπτυξη και πλέον θεωρείται ένα παγκόσμιο παιχνίδι, καθώς πάνω από 10.000 αθλητές και αθλήτριες από 75 χώρες λαμβάνουν μέρος (World Para Volley, 2017). Ταυτόχρονα, η πετοσφαίριση σάλας (το 1964) και η πετοσφαίριση επί άμμου (το 1996) προστέθηκαν στο

πρόγραμμα των Ολυμπιακών Αγώνων, ενώ η πετοσφαίριση στο χιόνι αναμένεται να ενισχύσει την ανάπτυξή της μέσω παγκόσμιων αθλητικών διοργανώσεων τα επόμενα χρόνια (Natali et al., 2018).

Συνοψίζοντας, από τη στιγμή της σύλληψης της ιδέας και μετέπειτα, η πετοσφαίριση αναπτύχθηκε σταδιακά και πλέον παίζεται καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, τόσο τον χειμώνα όσο και το καλοκαίρι. Ως κυρίαρχες εκδοχές θεωρούνται εκείνες που βασίζονται κυρίως στο αναερόβιο σύστημα παραγωγής ενέργειας, όπως η σάλα και η άμμος, από φυσιολογική άποψη. Η διάρκεια ενός αγώνα κυμαίνεται μεταξύ 60 και 90 λεπτών, χαρακτηρίζοντας τον με πολλαπλές σύντομες, εκρηκτικές ενέργειες. Κατά τη διάρκεια του αγώνα, παρατηρούνται συχνές περίοδοι σύντομης ανάπαυσης, σύμφωνα με τη μελέτη του Sheppard και συνεργατών του από το 2009. Σύμφωνα με τη μελέτη των Natali και συνεργατών (2018), σε αγώνες ανδρών πετοσφαίρισης επί άμμου, η διάρκεια ενός αγωνιστικού επεισοδίου είναι περίπου 8 δευτερόλεπτα, με διαλείμματα διάρκειας 17-21 δευτερολέπτων μεταξύ τους. Οι αθλητές πρέπει να διατηρούν υψηλά τα επίπεδα της αερόβιας παραγωγής ενέργειας (Sheppard et al., 2009). Ενισχύεται έτσι η ικανότητα ανάκαμψης μεταξύ των αγώνων και των πόντων (Reeser & Bahr, 2013). Κατά τη διάρκεια κάθε αγώνα και προπόνησης, πραγματοποιούνται διάφορα είδη αλμάτων, όπως αυτά επίθεσης, αλλαγές κατεύθυνσης, σερβίς και μπλοκ, καθώς επίσης πλάγιες μετακινήσεις, και πτώσεις, σε συνθήκες υψηλής ταχύτητας (Natali et al., 2018). Η πραγματικότητα αυτή θέτει αυξημένες απαιτήσεις στο μυοσκελετικό σύστημα, καθώς η ικανότητα για αλτικές κινήσεις, η εκρηκτικότητα και η ταχύτητα είναι ουσιώδεις παράγοντες για την αποτελεσματική εκτέλεση πολλών βασικών δεξιοτήτων (Sheppard et al., 2009). Επομένως, οι επαγγελματίες πετοσφαιριστές-τριες υιοθέτησαν πρόσθετα προγράμματα προπόνησης, ώστε να βελτιώσουν την δύναμη τους. Το κύριο στοίχημά τους είναι όχι μόνο η ενίσχυση της αθλητικής επίδοσης, αλλά επίσης η

αντιμετώπιση των απαιτήσεων της προπόνησης και του αγώνα, με ταυτόχρονη μείωση του κινδύνου τραυματισμού (Reeser & Bahr, 2013). Συνολικά, η πετοσφαίριση αποτελεί ένα δημοφιλές παιχνίδι που έχει εξελιχθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, προσθέτοντας σημαντικά και νέα στοιχεία στην αρχική του μορφή.

2.7 Η νέα πραγματικότητα της πετοσφαίρισης

Η εξέλιξη της τεχνολογίας τα τελευταία χρόνια έχει επηρεάσει θετικά τον αθλητισμό, συμβάλλοντας στην αντικειμενικότητα και στη καλύτερευση των αποδόσεων, αλλά και των συνθηκών προπόνησης των αθλητών. Με την «συμμαχία» της τεχνολογίας και της φυσικής προσπάθειας, είναι αδιαμφισβήτητο ότι τα αποτελέσματα στον αθλητισμό τείνουν να είναι σημαντικά καλύτερα. Μορφές φυσιοθεραπείας και θεραπείας για αθλητές, ψηφιακή χρονομέτρηση και αισθητήρες, εργομετρήσεις, replay, αντιντόπινγκ control, photo-finish, τεχνητά μέρη για αθλητές με κινητικές δυσκολίες ρομποτικές, επεμβάσεις ακριβείας σε τραυματισμούς, μικρο-ίνες και νανοτεχνολογία, μικροτσίπ για καταγραφή απόδοσης και στατιστικών, αποτελούν ένα μικρό μέρος της παρουσίας και της συμβολής της τεχνολογίας στον αθλητισμό. Ειδικά στην πετοσφαίριση, εξειδικευμένες συσκευές σε συνδυασμό με ψηφιακή τεχνολογία παρέχουν ακριβείς μετρήσεις, βοηθώντας έτσι στην βελτίωση των αθλητικών επιδόσεων και στην αποτελεσματικότερη προπόνηση των αθλητών. Πλέον ακόμα και οι ομάδες που διαθέτουν περιορισμένες δυνατότητες και πόρους είναι εξοπλισμένες με:

- Ριμπάουντερ επιστροφής μπάλας
- training towers
- προστασία από διαστρέμματα
- βοηθήματα πάσας

- βοηθήματα για εκπαίδευση αμυντικού
- προσομοιωτές μπλοκ
- spike trainers
- εξοπλισμός για αξιολόγηση του κάθετου άλματος
- λάστιχα αντίστασης για την προπόνηση αλμάτων και ευκινησίας
- στόχοι για την προπόνηση τεχνικής, μηχανήμα εκτόξευσης μπαλών (κανονάκι)
- λογισμικό διόρθωσης λαθών τεχνικής και τακτικής λογισμικό slow motion κλπ

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, παρατηρήθηκε μια ραγδαία αύξηση στη χρήση του Διαδικτύου και γενικά των ψηφιακών πλατφορμών, όπως είναι οι ιστότοποι και οι εφαρμογές smartphone, τα οποία εν τέλει έγιναν απαραίτητα για τον αθλητισμό, την εκπαίδευση, τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις και την εργασία.

Στον τομέα του αθλητισμού, οι ψηφιακές πλατφόρμες αποτελούν έναν ελπιδοφόρο τρόπο υποστήριξης των επιπέδων φυσικής δραστηριότητας και μπορούν να προσφέρουν εναλλακτική λύση, επιτρέποντας στους ανθρώπους να διατηρούν τη δραστηριότητά τους ενώ βρίσκονται στο σπίτι. Επιπλέον, για τους αθλητές, είναι σημαντικό να παραμένουν συνδεδεμένοι με τον αθλητισμό, προκειμένου να διατηρούν τα επίπεδα της φυσικής τους κατάστασης, να εξετάζουν τακτικές, αγώνες, εξοπλισμό, να επικοινωνούν με άλλους αθλητές ή ομάδες, να συμμετέχουν σε ψηφιακές μετρήσεις ή σχετικές έρευνες. Οι ψηφιακές πλατφόρμες περιλαμβάνουν εφαρμογές για άσκηση, όπως το YouTube, το Instagram και το Facebook, προσφέροντας είτε δωρεάν περιεχόμενο είτε μέσω κατάλληλων προγραμμάτων συνδρομητών. Μέσω εφαρμογών ή του διαδικτύου, όπως το Centr και το MyFitnessPal, παρέχονται δυνατότητες για live ή καταγεγραμμένες εκδηλώσεις. Χρησιμοποιώντας πλατφόρμες όπως το Zoom, όπου προσφέρουν τη δυνατότητα συμμετοχής σε σεμινάρια, προπονήσεις, παρουσιάσεις κ.ά. Επίσης, συμβάλλουν

στη διατήρηση των δεξιοτήτων μέσω εφαρμογών για αθλητισμό ή δραστηριότητες που έχουν σχεδιαστεί από αθλητικούς οργανισμούς, ενεργά ηλεκτρονικά παιχνίδια όπως το Xbox Kinect, ηλεκτρονικές πλατφόρμες εκπαίδευσης ή αγώνες (π.χ. Zwift, FullGaz και Rouvny).

Πρόσφατη έρευνα ανέφερε ότι, κατά τη διάρκεια της περιόδου που εξετάζεται, το 39,5% των ενηλίκων και το 26,5% των εφήβων δήλωσαν ότι χρησιμοποιούν ψηφιακές πλατφόρμες για απλή σωματική δραστηριότητα ή την άθλησή τους. Κυρίως προτιμούν τις πλατφόρμες που προσφέρουν υπηρεσίες ροής, καθώς συνήθως η χρήση τους είναι δωρεάν. Σύμφωνα με την ίδια έρευνα, οι ψηφιακές πλατφόρμες αποδείχθηκαν κρίσιμης σημασίας στην υποστήριξη της φυσικής άσκησης, ειδικά όταν η πρόσβαση σε εγκαταστάσεις ή ευκαιρίες για σωματική άσκηση έξω από το σπίτι είναι περιορισμένη (McKay et al, 2019). Επίσης, η πετοσφαίριση, κατά τη διάρκεια της περιόδου της καραντίνας και της απαγόρευσης χρήσης γυμναστηρίων και γηπέδων για προπόνηση, εκμεταλλεύεται ψηφιακές πλατφόρμες ως εργαλείο υποστήριξης και προώθησης, παρέχοντας βοήθεια ή καθοδήγηση για τη σωματική βελτίωση και τη φυσική δραστηριότητα. Παρά τις προσπάθειες όλων των αθλητών και των ομάδων να διατηρούνται σε μια καλή κατάσταση, τόσο σωματικά όσο και αγωνιστικά, υπήρξαν διαμαρτυρίες για τους αυστηρούς περιορισμούς. Αυτές οι διαμαρτυρίες χαρακτήρισαν το κλείσιμο των γηπέδων ως εξαιρετικά επιβλαβή για την κοινωνικότητα και τη ψυχολογία όλων των εμπλεκόμενων φορέων του αθλήματος. Απαιτούσαν την επιτροπή της χρήσης ανοικτών αθλητικών χώρων χωρίς φιλέ, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στην αθλητική κοινότητα του βόλεϊ, περιλαμβανομένων αθλητών, προπονητών και σωματείων, να επαναλάβει την προπόνησή της σε ανοικτούς χώρους. Ο στόχος ήταν η βελτίωση της φυσικής κατάστασης και της ατομικής τεχνικής, εφαρμόζοντας παράλληλα τα απαραίτητα πρωτόκολλα υγιεινής. Παράλληλα, λαμβάνοντας υπόψη τα προληπτικά μέτρα που επιβάλλει η εξέλιξη της πανδημίας στη χώρα μας και τα οποία

αναμένεται να παραμείνουν σε ισχύ για καιρό, καθώς και την ανάγκη για ειδική προσοχή από τα άτομα που ανέκαμψαν από τη νόσο, η προοπτική της επανέναρξης του αθλητισμού και της αθλητικής δραστηριότητας επιβάλλει τη διαβάθμιση των κινδύνων. Αυτό γίνεται με σκοπό τη διαφύλαξη της υγείας των αθλητών και την υιοθέτηση αποτελεσματικών λύσεων που θα εξυπηρετούν το πολύτιμο αγαθό για όλους, δηλαδή αθλητές, οπαδούς, παράγοντες και άλλους ενδιαφερόμενους.

Συνεπώς, απαιτείται περαιτέρω έρευνα για να διερευνηθεί εάν η ψηφιακή και τεχνολογική συμμετοχή κατά την περίοδο του εγκλεισμού, χωρίς τη φυσική παρουσία και τη συλλογική άσκηση ή προπόνηση, πράγματι βοήθησε τους αθλητές, είτε να βελτιωθούν, είτε, τουλάχιστον, να διατηρήσουν τη φυσική τους κατάσταση και τις αγωνιστικές τους ικανότητες.

Αποτελεί πράγματι ένα ενδιαφέρον ερώτημα για μελλοντικές έρευνες, καθώς θα μπορούσε να εξεταστεί εάν η χρήση ψηφιακών πλατφορμών για φυσική δραστηριότητα πράγματι αντικατέστησε τις συνηθισμένες φυσικές δραστηριότητες πριν από τους περιορισμούς. Επίσης, θα μπορούσε να ερευνηθεί εάν συμπληρώθηκαν με άλλες ή νέες σωματικές δραστηριότητες και πώς οι ψηφιακές πλατφόρμες μπορούν να συνεχίσουν να υποστηρίζουν αποτελεσματικά τη σωματική δραστηριότητα, μετά της άρσης των περιορισμών. Μέχρι τότε, οι πραγματικές επιδόσεις θα κριθούν στα γήπεδα, καθώς οι αθλητές και οι ομάδες θα επιστρέψουν στα πρωταθλήματα των ομίλων. Αυτό θα συμβεί όταν ανακηρύξουν και εφαρμόσουν τα κατάλληλα πρωτόκολλα υγιεινής και προφύλαξης.

2.8 Τμήμα Αθλητισμού και Πολιτισμού Περιφέρειας Ηπείρου

Το Τμήμα Αθλητισμού και Πολιτισμού είναι υπεύθυνο για τον συντονισμό των δραστηριοτήτων των φορέων πολιτισμού της Περιφέρειας, την πραγματοποίηση πολιτιστικών

εκδηλώσεων και προγραμμάτων με την σημασία τους να μην περιορίζεται μόνο σε τοπικό επίπεδο, την θέσπιση χορηγιών και βραβείων με σκοπό την ανάπτυξη των τεχνών και των γραμμάτων με την ταυτόχρονη ενίσχυση και εποπτεία των φορέων και συλλόγων που στοχεύουν σε παρόμοιους στόχους, την ενιαία διοργάνωση με τοπικούς φορείς πολιτιστικών εκδηλώσεων, την διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς στους νέους, αλλά τέλος και η «σύσφιξη» των σχέσεων των δευτεροβάθμιων, τριτοβάθμιων οργανώσεων με την Περιφέρεια που εκπροσωπούν είτε παγκοσμίως είτε πανελλαδικά όλους τους Έλληνες που διαμένουν στο εξωτερικό. (<https://php.gov.gr/tmima-athlitismou-kai-politismou/>)

2.9 Οι παρεχόμενες υπηρεσίες στις αθλητικές δραστηριότητες

Οι γονείς διαδραματίζουν βασικό ρόλο ως φορείς λήψης αποφάσεων στις υπηρεσίες νεανικού αθλητισμού (Nuviala και Álvarez, 2005), επομένως η κατανόηση της γνώμης τους σχετικά με τις μη επαγγελματικές ακαδημίες θα ήταν ένα πολύ ενδιαφέρον σημείο για μάρκετινγκ και εμπορικούς σκοπούς.

Οι Costa, Tsitskari, Tzetzis, & Goudas, (2004), δημιούργησαν ένα ερωτηματολόγιο 10 διαστάσεων που αφορούσε τις υπηρεσίες παιδικών αθλητικών κατασκηνώσεων. Διαπίστωσαν ότι υπάρχουν 5 («Πρόγραμμα εκπαίδευσης», «Ικανοποίηση – Πρόθεση», «Ασφάλεια & ευκολία στην εγκαταστάσεις», «Απτά στοιχεία» και «Σχέσεις με τους προπονητές») παράγοντες για τα παιδιά και 4 παράγοντες για τους γονείς («Εγκαταστάσεις διαμονής», «Προπονητές», «Ικανοποίηση - Πρόθεση» και «Πρόσβαση - Επικοινωνία») που τους επηρεάζουν πραγματικά όταν έρχονται να αποφασίσουν σε ποια κατασκήνωση θα συμμετάσχουν/να στείλουν τα παιδιά τους. Αυτοί οι παράγοντες θα πρέπει να ληφθούν υπόψη από ους υπεύθυνους / διευθυντές των αθλητικών κατασκηνώσεων όταν προσφέρονται οι υπηρεσίες.

Οι Bonal, J., León-Quismondo, J., Burillo, P., Pérez-González, B., & Fernández-Luna, Á. (2020), σχεδίασαν ένα ερωτηματολόγιο για τους γονείς των μη επαγγελματικών ακαδημιών ποδοσφαίρου και μπάσκετ, προσαρμοσμένο από τη μελέτη των Costa et al. (2004). Το ερωτηματολόγιο που προέκυψε ονομάστηκε ερωτηματολόγιο προοπτικής γονέων μη επαγγελματικών ακαδημιών (non-PA/PPQ), που αποτελείται από πέντε διαστάσεις: α) προπονητές. β) πληροφόρηση και ικανοποίηση. γ) εγκαταστάσεις. δ) ανάπτυξη/πρόθεση. ε) τοποθεσία/περιβάλλον. Η μελέτη που απευθύνθηκε σε γονείς στην Ισπανία, είχε ευρήματα τα οποία, έδειξαν ότι η «τοποθεσία» της ακαδημίας, η «εστίαση των προγραμμάτων», οι πτυχές κοινωνικής και προσωπικής ανάπτυξης και ο ρόλος του προπονητή, είναι οι κύριες παράμετροι που καθορίζουν σε ποια ακαδημία οι γονείς θα εγγράψουν τα παιδιά τους.

Οι Ko και Pastore (2005) ανέπτυξαν ένα από τα πιο δημοφιλή μοντέλα για την ποιότητα των υπηρεσιών στα ψυχαγωγικά αθλήματα. Με την ονομασία «Ιεραρχικό μοντέλο ποιότητας υπηρεσιών για τη βιομηχανία του αθλητισμού αναψυχής», το μοντέλο έχει τέσσερις κύριες διαστάσεις που ορίζονται από αντίστοιχες υποδιαστάσεις. Το πρώτο ονομάζεται ποιότητα προγράμματος και λαμβάνει υπόψη το εύρος του προγράμματος, τον χρόνο λειτουργίας και τις πληροφορίες. Το δεύτερο είναι η ποιότητα της αλληλεπίδρασης και νοείται ως η αλληλεπίδραση πελάτη-εργαζομένου και η αλληλεπίδραση μεταξύ πελατών. Τρίτον, η ποιότητα του αποτελέσματος, που αποτελείται από φυσική αλλαγή, σθένος και κοινωνικότητα. Τέλος, η ποιότητα του περιβάλλοντος, που αποτελείται από την κατάσταση του περιβάλλοντος, το σχεδιασμό και τον εξοπλισμό. Οι συγγραφείς τονίζουν επίσης άλλα βασικά στοιχεία όπως η ακρίβεια, ορισμένες βασικές πτυχές όπως η ακρίβεια στην τάξη / κατάρτιση, τα ωραία προγράμματα, η ευγένεια των εργαζομένων (Ko & Pastore, 2005).

Οι αθλητικές πρακτικές των νέων καθορίζονται από διάφορους παράγοντες που επηρεάζουν τόσο την απόδοση όσο και το είδος της φυσικής δραστηριότητας που ασκούν, μεταξύ των οποίων ξεχωρίζουν τα μέλη της οικογένειας (Chillón et al., 2002· Latorre et al., 2009). Τα μέλη της οικογένειας, ιδιαίτερα οι γονείς, διαδραματίζουν διαφορετικούς ρόλους, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας θετικού κλίματος για συμμετοχή στον αθλητισμό, της αύξησης των ευκαιριών για συμμετοχή σε αθλήματα ή ακόμη και ως πρότυπα (Bonaf et al., 2019). λόγοι για τους οποίους είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε τη γνώμη τους σχετικά με τις υπηρεσίες των Ακαδημιών Αθλητισμού Νέων. Παρόμοια έρευνα, η γνώση των αντιλήψεων των γονέων στο τένις αναπτύχθηκε από τους DeFrancesco και Johnson (1997), όπου το ένα τρίτο του δείγματος δήλωσε την επιθυμία του να εγγράψει τα παιδιά του σε μια ακαδημία που τα βοήθησε να κερδίσουν παιχνίδια και να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους στο τένις.

3: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

3.1 Δειγματοληψία και Δείγμα

Επιλέγει η μέθοδος της δειγματοληψίας ευκολίας ή ευκαιρίας. Είναι μία μέθοδος μη τυχαίας δειγματοληψίας και επιλέχθηκε λόγω της εξοικονόμησης χρόνου, προσπάθειας και γενικότερα πόρων. Η δημοσκόπηση πραγματοποιήθηκε σε ηλεκτρονική μορφή με δομημένο ερωτηματολόγιο απαντήσεων κλειστού τύπου το οποίο σχεδιάστηκε με σκοπό τη συλλογή απαντήσεων σχετικά με την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των αθλητικών ακαδημιών πετοσφαίρισης που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Ηπείρου και προέκυψε από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας.

Η γεωγραφική έκταση που διανεμήθηκε το ερωτηματολόγιο είναι τα αθλητικά σωματεία που λειτουργούν ακαδημίες πετοσφαίρισης κοριτσιών στην Περιφέρεια Ηπείρου. Ο χρόνος που πραγματοποιήθηκε η συλλογή των απαντήσεων είναι ο Δεκέμβριος του 2023. Ορίστηκε ως πληθυσμός της έρευνας οι γονείς των κοριτσιών που μετέχουν στις ακαδημίες πετοσφαίρισης Περιφέρειας Ηπείρου. Το μέγεθος του δείγματος της έρευνας αποτελείτο από $n=209$ άτομα.

Οι απαντήσεις του ερωτηματολογίου πραγματοποιήθηκαν ηλεκτρονικά με δια ζώσης προσωπική συνέντευξη και εξ αποστάσεως με αποστολή σε γονείς στοχευμένα του link του ερωτηματολογίου. Η δια ζώσης συλλογή των απαντήσεων πραγματοποιήθηκε παρουσία του ερευνητή, όπου ο κάθε ερευνώμενος συμπλήρωνε στη συσκευή του ερευνητή τις απαντήσεις. Μέσω του Google Form, τα δεδομένα με τη βοήθεια του excel στο στατιστικό πρόγραμμα SPSS.

3.2 Κατασκευή Ερωτηματολογίου

Για τη μέτρηση των παραγόντων: «Προπονητές» (4 ερωτήσεις), «Πληροφορίες και ικανοποίηση» (4 ερωτήσεις), «Εγκαταστάσεις» (3 ερωτήσεις), «Ανάπτυξη / πρόθεση» (4 ερωτήσεις) και «Τοποθεσία / περιβάλλον» (2 ερωτήσεις), χρησιμοποιήθηκε το προσαρμοσμένο Ερωτηματολόγιο Απόψεων Γονέων για τις Μη Επαγγελματικές Ακαδημίες (Non-Professional Academies / Parents perspective Questionnaire), των Costa, G., Tsitskari, E., Tzetzis, G., &

Goudas, M. (2004), από τους Bonal, J., León-Quismondo, J., Burillo, P., Pérez-González, B., & Fernández-Luna, Á. (2020). Συνολικά 17 ερωτήσεις. Οι ερωτήσεις συμμετοχής μαζί με τις δημογραφικές είναι 8. Σύνολο ερωτήσεων 25.

Η διάσταση «Προπονητές» μετρήθηκε με 4 εξεταζόμενα στοιχεία, όπως «Οι προπονητές απαντούν στις ερωτήσεις μου» και «Είμαι ευγνώμων για την γενικότερη αντιμετώπιση από τους προπονητές». Η διάσταση «Πληροφορίες και ικανοποίηση» μετρήθηκε με 4 εξεταζόμενα στοιχεία πχ «Έχω τη δυνατότητα να επικοινωνήσω με έναν από τα Στελέχη της Ακαδημίας ανά πάσα στιγμή» και «Έχω τις αθλητικές πληροφορίες (όπως αυτές που αναφέρονται σε αγώνες και προπόνηση) με τον κατάλληλο τρόπο». Η διάσταση «Εγκαταστάσεις» μετρήθηκε με 3 εξεταζόμενα στοιχεία, όπως «Οι συμπληρωματικές εγκαταστάσεις (όπως αποδυτήρια) μου φαίνονται επαρκείς» και «Οι αθλητικές εγκαταστάσεις της ακαδημίας φαίνονται επαρκείς» Η διάσταση «Ανάπτυξη / πρόθεση» με 4 εξεταζόμενα στοιχεία «Η ανάπτυξη και η αθλητική εξέλιξη της κόρης μου είναι ένα σημαντικό στοιχείο κατά τη στιγμή της εγγραφής της κόρης μου» και «Η ανάπτυξη, η εξέλιξη και η διαμόρφωση της κόρης μου ως ανθρώπου είναι ένα σημαντικό στοιχείο κατά την εγγραφή της κόρης μου». Η διάσταση «Τοποθεσία / περιβάλλον» με 2 εξεταζόμενα στοιχεία, «Η τοποθεσία της ακαδημίας είναι ένα σημαντικό στοιχείο κατά την εγγραφή του παιδιού μου» και «Μία από τις σημαντικές πτυχές για μένα, είναι ότι η κόρη μου, θα μπορεί να παίζει και να συναναστραφεί με φίλες της».

Υπάρχουν επίσης 2 ερωτήσεις που αφορούν τη χρονική διάρκεια συμμετοχής στις ακαδημίες και τους βασικούς λόγους που έχουν οδηγήσει στην ακαδημία.

Οι απαντήσεις για τις μετρήσεις των «Προπονητές» (4 ερωτήσεις), «Πληροφορίες και ικανοποίηση» (4 ερωτήσεις), «Εγκαταστάσεις» (3 ερωτήσεις), «Ανάπτυξη / πρόθεση» (4 ερωτήσεις) και «Τοποθεσία / περιβάλλον» (2 ερωτήσεις) δόθηκαν σε πενταβάθμια κλίμακα Likert, όπου το 1 αντιστοιχούσε στο «διαφωνώ απόλυτα» και το 5 αντιστοιχούσε στο «συμφωνώ απόλυτα» (Rial et al, 2014).

3.3 Στατιστικά Εργαλεία

Για τη στατιστική επεξεργασία χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πακέτο SPSS καθώς και το Microsoft Excel για τη μεταφορά των δεδομένων. Για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά χρησιμοποιήθηκαν πίνακες συχνοτήτων και σχετικών συχνοτήτων, ενώ για την παρουσίαση των

αποτελεσμάτων μέσω αριθμητικής κλίμακας Likert χρησιμοποιήθηκε, ο μέσος όρος και η τυπική απόκλιση.

Επίσης, για τη διεξαγωγή ελέγχων συσχετίσεων μεταξύ μεταβλητών χρησιμοποιήθηκε ο συντελεστής συσχέτισης Pearson. Πραγματοποιήθηκε η εξέταση της στατιστικά σημαντικής σχέσης (επίδρασης) του κάθε ενός από τα δημογραφικά στοιχεία στην εξαρτημένη μεταβλητή Πρόθεση / Ανάπτυξη.

4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ξεκινώντας την παρουσίαση των ερευνητικών αποτελεσμάτων με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων, σύμφωνα με τα οποία το 85.0% αυτών είναι γυναίκες, ενώ το υπόλοιπο 15.0% είναι άνδρες.

Πίνακας 1: Φύλο

Φύλο	n	%
Γυναίκα	166	85.0%
Άνδρας	29	15.0%

Η ηλικία των κοριτσιών των ερευνώμενων που συμμετέχουν στις ακαδημίες αποτελούνται από 11 έως 13 ετών και 14 έως 16 ετών με 30 % εξίσου, ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα 8 με 10 ετών με 21,3% και η ηλικιακή ομάδα 17 ετών και άνω με 16,2%, ενώ κάτω των 7 ετών είναι στο 5%.

Πίνακας 2: Ηλικία παιδιού

Ηλικία του παιδιού	n	%
Έως 7 ετών	5	2,5
8-10 ετών	42	21,3
11-13 ετών	58	30
14-16 ετών	58	30
17 ετών και άνω	32	16,2
ΣΥΝΟΛΟ	195	100%

Συνεχίζοντας τη παράθεση των αποτελεσμάτων με την ηλικία των συμμετεχόντων στην έρευνα, πάνω από τους μισούς (53,7%) είναι ηλικίας 36 με 45 ετών, ενώ 4 στους 10 (40%) είναι ηλικία 46 με 55 ετών. Οι υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες του δείγματος, 26 με 35 και 56 και πάνω, έχουν πολύ μικρή συμμετοχή με 1,3% και 5% αντίστοιχα.

Πίνακας 3: Ηλικία

Ηλικία	n	%
26-35	3	1,3
36-45	104	53,7
46-55	78	40
56 & πάνω	10	5
ΣΥΝΟΛΟ	195	100%

Όσον αφορά τον αριθμό των μελών των ερωτώμενων, το 63,80% αποτελείται από 4 μέλη, ακολουθεί το 17,40% με 3 μέλη και το 15% με πάνω από 5 μέλη, ενώ έπεται το 3,89% με 2 μέλη.

Πίνακας 4: Αριθμός μελών Οικογένειας

Μέλη που αποτελείται η οικογένειά σας	n	%
2 μέλη	7	3,8
3 μέλη	34	17,4
4 μέλη	124	63,8
5 μέλη και πάνω	30	15
ΣΥΝΟΛΟ	195	100%

Αναφορικά με το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα των μελών του δείγματος, το 46,20% κυμαίνεται μεταξύ 10 και 20 χιλιάδες ευρώ, το 25% έχει εισόδημα μεταξύ 20 με 30 χιλιάδες ευρώ το χρόνο, το 16,30% έχει εισόδημα έως 10.000€ το χρόνο και ακολουθούν αυτοί που έχουν ετήσιο οικογενειακό εισόδημα πάνω από 30.000€ με 12,5%.

Πίνακας 5: Ετήσιο οικογενειακό εισόδημα

Ετήσιο οικογενειακό εισόδημα:	n	%
έως 10.000€	32	16,3
μεταξύ 10.001€ - 20.000€	90	46,2
μεταξύ 20.001€ - 30.000€	49	25
30.001€ και περισσότερο	24	12,5
ΣΥΝΟΛΟ	195	100%

Συνεχίζοντας με το επίπεδο εκπαίδευσης των ερευνώμενων, το 32,50% είναι απόφοιτοι πανεπιστημίου / ΤΕΙ, το 23,70% απόφοιτοι επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, το 20% κάτοχοι μεταπτυχιακού / διδακτορικού τίτλου σπουδών και έπονται οι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης με 16,30% και 7,50% αντίστοιχα.

Πίνακας 6: Επίπεδο Εκπαίδευσης

Επίπεδο Εκπαίδευσης:	n	%
Δημοτικό	15	7,5
Γυμνάσιο / Λύκειο	32	16,3
Μεταλυκειακό – ΙΕΚ	46	23,7
ΤΕΙ / Πανεπιστήμιο	63	32,5
Μεταπτυχιακό / Διδακτορικό	39	20
ΣΥΝΟΛΟ	195	100%

Προχωρώντας στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας και πιο συγκεκριμένα στις απόψεις των γονέων για τις παρεχόμενες υπηρεσίες των ακαδημιών βόλει, αναφορικά με την αξιολόγηση των προπονητών, οι απόψεις των ερευνώμενων θεωρούνται συνολικά θετικές (Μ.Ο.=4,16 Τ.Α.=0,85), με υψηλότερο σκορ να λαμβάνει η εμπειρία και οι τακτικές / τεχνικές γνώσεις των προπονητών (Μ.Ο.=4,25 Τ.Α.=0,91).

Πίνακας 7: Περιγραφική στατιστική της διάστασης «Προπονητές»

Προπονητές:	ΜΟ	ΤΑ
Οι προπονητές απαντούν στις ερωτήσεις μου	4,12	1,07
Είμαι ευγνώμων για την γενικότερη αντιμετώπιση από τους προπονητές	4,05	0,92
Οι προπονητές είναι ευγενικοί με τους παίκτες / αθλητές	4,20	0,93
Θεωρώ επαρκή την εμπειρία και τη τακτική / τεχνική γνώση των προπονητών	4,25	0,91
Προπονητές	4,16	0,85

Οι ερωτηθέντες είναι ικανοποιημένοι από τη συμμετοχή της κόρης τους και από τις πληροφορίες που παρέχει η ακαδημία (Μ.Ο.=4,07 Τ.Α.=0,82). Βαθμολογούν υψηλότερα σε αυτή τη διάσταση τον κατάλληλο τρόπο που αφορούν τις πληροφορίες για τους αγώνες και τις προπονήσεις (Μ.Ο.=4,32 Τ.Α.=0,90).

Πίνακας 8: Περιγραφική στατιστική της διάστασης «Πληροφορίες & Ικανοποίηση»

Πληροφορίες και ικανοποίηση	ΜΟ	ΤΑ
Είμαι ικανοποιημένος με τη συμμετοχή του παιδιού μου σε αυτή την ακαδημία	3,89	1,01
Έχω τη δυνατότητα να επικοινωνήσω με έναν από τα Στελέχη της Ακαδημίας ανά πάσα στιγμή	3,85	1,05
Έχω τις αθλητικές πληροφορίες (όπως αυτές που αναφέρονται σε αγώνες και προπόνηση) με τον κατάλληλο τρόπο	4,32	0,90
Έχω τις πληροφορίες της ακαδημίας συνολικά, με τον κατάλληλο τρόπο	4,22	1,18
Πληροφορίες και ικανοποίηση	4,07	0,82

Η αξιολόγηση των εγκαταστάσεων έχει τη χαμηλότερη βαθμολόγηση σε σχέση με τις άλλες διαστάσεις (Μ.Ο.=3,25 Τ.Α.=1,05). Ενώ οι ερωτηθέντες απαντούν από ουδέτερα προς θετικά (Μ.Ο.=3,69 Τ.Α.=1,20), ότι άξιζαν τα χρήματα που δαπάνησαν για τις ακαδημίες, οι συμπληρωματικές εγκαταστάσεις (αποδυτήρια κλπ) έχουν το χαμηλότερο σκορ από όλα τα εξεταζόμενα στοιχεία (Μ.Ο.=2,95 Τ.Α.=1,33).

Πίνακας 9: Περιγραφική στατιστική της διάστασης «Εγκαταστάσεις»

Εγκαταστάσεις	ΜΟ	ΤΑ
Οι συμπληρωματικές εγκαταστάσεις (όπως αποδυτήρια) μου φαίνονται επαρκείς	2,95	1,33
Οι αθλητικές εγκαταστάσεις της ακαδημίας φαίνονται επαρκείς	3,10	1,21
Η αξία για τα χρήματα που πληρώνω φαίνεται επαρκής	3,69	1,20
Εγκαταστάσεις	3,25	1,05

Υπάρχουν θετικές μελλοντικές προθέσεις από την πλευρά των γονέων για τη συνέχιση της συμμετοχής των παιδιών τους στις ακαδημίες (Μ.Ο.=4,47 Τ.Α.=1,04). Ιδιαίτερα η σύσταση της ακαδημίας σε άλλους γονείς έχει το υψηλότερο σκορ από όλα τα εξεταζόμενα στοιχεία της έρευνας (Μ.Ο.=4,59 Τ.Α.=1,23). Μεγάλη σχετικά μέση βαθμολόγηση αποτελεί και το στοιχείο της επανεγγραφής της κόρης, την επόμενη σεζόν (Μ.Ο.=4,57 Τ.Α.=1,21).

Πίνακας 10: Περιγραφική στατιστική της διάστασης «Ανάπτυξη / Πρόθεση»

Ανάπτυξη / πρόθεση	ΜΟ	ΤΑ
Η ανάπτυξη και η αθλητική εξέλιξη της κόρης μου είναι ένα σημαντικό στοιχείο κατά τη στιγμή της εγγραφής της κόρης μου	4,42	1,08
Η ανάπτυξη, η εξέλιξη και η διαμόρφωση της κόρης μου ως ανθρώπου είναι ένα σημαντικό στοιχείο κατά την εγγραφή της κόρης μου	4,28	1,26
Σκοπεύω να εγγράψω ξανά της κόρης μου την επόμενη σεζόν σε αυτή την ακαδημία	4,57	1,21
Θα συνιστούσα αυτή την ακαδημία σε άλλους γονείς	4,59	1,23
Ανάπτυξη / πρόθεση	4,47	1,04

Θετική βαθμολόγηση αποκτά και η διάσταση τοποθεσία / περιβάλλον (Μ.Ο.=4,30 Τ.Α.=1,28), με υψηλότερο σκορ την τοποθεσία της εγκατάστασης (Μ.Ο.=4,34 Τ.Α.=1,36).

Πίνακας 11: Περιγραφική στατιστική της διάστασης «Τοποθεσία / Περιβάλλον»

Τοποθεσία/περιβάλλον	ΜΟ	ΤΑ
Η τοποθεσία της ακαδημίας είναι ένα σημαντικό στοιχείο κατά την εγγραφή του παιδιού μου	4,34	1,36
Μία από τις σημαντικές πτυχές για μένα, είναι ότι η κόρη μου, θα μπορεί να παίξει και να συναναστραφεί με φίλες της.	4,26	1,31
Τοποθεσία/περιβάλλον	4,30	1,28

Παραθέτοντας τη χρονική διάρκεια συμμετοχής ενός παιδιού στην ακαδημία πετοσφαίρισης, παρατηρείται ότι το 44,9% ασχολείται περισσότερο από 3 χρόνια, το 25% ασχολείται για 2 χρόνια, το 16,3% μόλις έχει ξεκινήσει, ενώ για 6 μήνες και ένα χρόνο ασχολείται το 7,5% και το 6,3% αντίστοιχα.

Πίνακας 12: Χρονική Διάρκεια συμμετοχής στις ακαδημίες

Πόσο καιρό συμμετέχει το παιδί σας στην Ακαδημία Βόλεϊ;	n	%
Μόλις ξεκίνησε	32	16,3
6 μήνες	15	7,5
1 χρόνο	12	6,3
2 χρόνια	49	25
3 χρόνια και πάνω	87	44,9
ΣΥΝΟΛΟ	195	100%

Ο βασικότερος λόγος συμμετοχής στην ακαδημία πετοσφαίρισης αφορά την παρουσία φίλων (42,5%) και ακολουθεί η προτίμηση που έχουν οι γονείς στο βόλεϊ (28,8%). Έπεται, η γνωριμία του γονέα με κάποιον προπονητή/τρια (16,3%), η ενημέρωση από κάποιο διαφημιστικό φυλλάδιο (8,8%) και η προτροπή των ίδιων των κοριτσιών να εγγραφούν στην ακαδημία (3,8%).

Πίνακας 13: Λόγοι συμμετοχής στην ακαδημία

Λόγοι συμμετοχής στη συγκεκριμένη ακαδημία	n	%
Μου / μας (γονείς) αρέσει το βόλεϊ	56	28,8
Συμμετέχουν κάποιες φίλες της σε αυτή την ακαδημία	83	42,5
Γνωρίζω κάποιον από τους προπονητές / διοικητικά στελέχη της Ακαδημίας	32	16,3
Έμαθα την ακαδημία από κάποιο διαφημιστικό φυλλάδιο / διαδικτυο	17	8,8
Μου / μας προέτρεψε η κόρη μου / μας	7	3,8
ΣΥΝΟΛΟ	195	100%

Πραγματοποιήθηκε έλεγχος συσχετίσεων κατά Pearson, της εξαρτημένης μεταβλητής «Ανάπτυξη / Πρόθεση» και των ανεξάρτητων μεταβλητών «Προπονητές» ($r=0,458$, $p<0,001$), «Πληροφορίες / Ικανοποίηση» ($r=0,665$, $p<0,001$), «Εγκαταστάσεις» ($r=0,394$, $p<0,001$) και «Τοποθεσία / Περιβάλλον» ($r=0,558$, $p<0,001$). Όπως προκύπτει κατά τον έλεγχο συσχετίσεων υπάρχει στατιστικά σημαντική, γραμμική και θετική σχέση μεταξύ των ανεξάρτητων και της εξαρτημένης μεταβλητής.

Πίνακας 15: Συσχέτιση των «ανάπτυξη / πρόθεση» και όλων των ανεξάρτητων μεταβλητών

	CI Προπονητές	IS Πληροφορίες Ικανοποίηση	F Εγκαταστάσεις	LE Τοποθεσία Περιβάλλον
DI Ανάπτυξη	0,458	0,665	0,394	0,558
Πρόθεση	0,000	0,000	0,000	0,000

Όσον αφορά την ανάλυση διακύμανσης, φαίνεται ότι δεν προκύπτουν στατιστικά σημαντικές διαφορές (πίνακας) στις μέσες βαθμολογίες της διάστασης «Ανάπτυξη / Πρόθεση» με βάση το φύλο ($p=0,112$), την ηλικία ($p=0,482$), την ηλικία του παιδιού ($p=0,475$), τον αριθμό μελών της οικογένειας ($p=0,499$), το ετήσιο εισόδημα ($p=0,322$), και το επίπεδο εκπαίδευσης ($p=0,076$).

Πίνακας 16: Ανάλυση της Διακύμανσης (ANOVA) της μεταβλητής Ανάπτυξη / Πρόθεση με βάση τις μεταβλητές Φύλο, Ηλικία, Ηλικία Παιδιού, Ετήσιο Εισόδημα, Επίπεδο Εκπαίδευσης & Αριθμός μελών Οικογένειας

		ΔΙ Ανάπτυξη Πρόθεση				
		M.O.	T.A.	T	df	p
Φύλο	Ανδρας	4,38	0,785	4,2	195	0,112
	Γυναίκα	4,53	0,652			
Ηλικία		M.O.	T.A.	F	df	p
	26-35	4,40	1,012	0,958	195	0,482
	36-45	4,49	0,925			
	46-55	4,44	0,675			
56 & πάνω	4,51	0,688				
Ηλικία του παιδιού		M.O.	T.A.	F	df	p
	Έως 7 ετών	4,48	0,898	1,516	195	0,475
	8-10 ετών	4,50	0,986			
	11-13 ετών	4,39	1,051			
	14-16 ετών	4,40	0,733			
17 ετών και άνω	4,45	0,946				
Συνολικό ετήσιο εισόδημα		M.O.	T.A.	F	df	P
	έως 10.000€	4,33	0,977	1,350	195	0,322
	μεταξύ 10.001€ - 20.000€	4,52	1,034			
	μεταξύ 20.001€ - 30.000€	4,53	0,747			
30.001€ και περισσότερα	4,45	1,049				
Εκπαίδευση		M.O.	T.A.	F	df	P
	Δημοτικό	4,42	0,693	3,230	195	0,076
	Γυμνάσιο / Λύκειο	4,28	1,511			
	Μεταλυκειακό – ΙΕΚ	4,59	0,696			
	ΤΕΙ / Πανεπιστήμιο	4,56	0,839			
Μεταπτυχιακό / Διδακτορικό	4,51	0,799				
Μέλη οικογένειας		M.O.	T.A.	F	df	p
	2 μέλη	4,52	0,895	1,516	195	0,499
	3 μέλη	4,55	0,977			
	4 μέλη	4,42	1,036			
5 μέλη και πάνω	4,45	0,683				

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

5.1 Συμπεράσματα

Ο σκοπός της διπλωματικής εργασίας ήταν η διερεύνηση των απόψεων και των αντιλήψεων των γονέων των κοριτσιών ακαδημιών βόλεϊ, για τις υπηρεσίες που παρέχουν οι αθλητικές ακαδημίες πετοσφαίρισης της Περιφέρειας Ηπείρου.

Διαπιστώθηκε ότι η διάσταση «Πρόθεση / Ανάπτυξη» επηρεάζεται από τον τρόπο που λειτουργούν οι προπονητές, από τον βαθμό πληροφοριών προς τους γονείς που παρέχει μία ακαδημία, από την ικανοποίηση, από την επάρκεια των εγκαταστάσεων προπόνησης, από την αντιλαμβανόμενη αξία των γονέων, από τον τόπο εγκατάστασης της ακαδημίας και από το περιβάλλον των συναναστροφών των κοριτσιών.

Σύμφωνα με τα δημογραφικά στοιχεία του δείγματος, η συντριπτική πλειοψηφία που απάντησε ήταν μητέρες (85%), ενώ το υπόλοιπο ήταν πατέρες. Αυτό δείχνει ότι περισσότερο οι μητέρες αναλαμβάνουν να συνοδεύουν τις κόρες τους στις αθλητικές δραστηριότητες. Όπως έχει αναφερθεί το δείγμα αποτελείται από έναν μόνο γονέα κάθε κοριτσιού, ανεξάρτητα αν στην ακαδημία συμμετέχουν αδέρφια. Το 30% των ερευνώμενων έχει κορίτσι που συμμετέχει στην ακαδημία είναι ηλικίας 11 έως 13 ετών και 14 έως 16 ετών με 30 % εξίσου, και ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα 8 έως 10 ετών με 21,3%. Το 53,7% των ερωτώμενων ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 36 με 45 ετών και έπεται η ηλικιακή ομάδα των 46-5 ετών με 40%. Πάνω από 6 στους 10 συμμετέχοντες (63,8%) στην έρευνα είναι μέλη τετραμελούς οικογένειας. Το ετήσιο οικογενειακό τους εισόδημα είναι έως 10.000€ για το 16,3%, κυμαίνεται από 10.000€ έως 20.000€ για το 46,2%, από 20.000€ έως 30.000€ για το 25%, και ανώτερο των 30.000€ για το 12,5% των ερευνώμενων. Στο επίπεδο εκπαίδευσης το 32,5% των ερευνώμενων είναι απόφοιτοι Πανεπιστημίου ή ΤΕΙ, ακολουθούν με 23,7% οι απόφοιτοι επαγγελματικής εκπαίδευσης και έπονται οι κάτοχοι μεταπτυχιακών ή διδακτορικών τίτλων σπουδών με 20%.

Οι γονείς βαθμολογούν θετικά κατά μέσο όρο τις διαστάσεις που εξετάζονται στη παρούσα έρευνα με τα σκορ να κυμαίνονται γύρω από τον βαθμό 4 (πενταβάθμια κλίμακα Likert), εκτός από τη διάσταση «Εγκαταστάσεις» (Μ.Ο. = 3,06 Τ.Α.=1,05). Προπονητές (Μ.Ο. = 4,16 Τ.Α.=0,85), Πληροφορίες και Ικανοποίηση (Μ.Ο. = 4,07 Τ.Α.=0,82), Πρόθεση / Ανάπτυξη (Μ.Ο. = 4,47 Τ.Α.=1,04), την Τοποθεσία / Περιβάλλον (Μ.Ο. = 4,30 Τ.Α.=1,28). Όπως

παρουσιάζονται οι μέσες βαθμολογίες των υπηρεσιών που προσφέρονται στις ακαδημίες πετοσφαίρισης οδηγούν στην αναζήτηση προτάσεων βελτίωσης των υπηρεσιών που παρέχονται, πιο συγκεκριμένα στη διάσταση «Εγκαταστάσεις» που οι γονείς τις αξιολογούν σχετικά ουδέτερα.

Επίσης σύμφωνα με τον έλεγχο συσχετίσεων του Pearson, της εξαρτημένης μεταβλητής «Πρόθεση / Ανάπτυξη» και των ανεξάρτητων μεταβλητών «προπονητές», «Πληροφορίες και Ικανοποίηση», «Εγκαταστάσεις» και «Τοποθεσία / Περιβάλλον», προκύπτει ότι οι γραμμικές σχέσεις είναι θετικές και στατιστικά σημαντικές. Η εκτίμηση αυτή προσθέτει και ενισχύει τις Ήδη υπάρχουσες μελέτες σχετικά με τη θετική επίδραση των παρεχόμενων υπηρεσιών και της ικανοποίησης του πελάτη, πάνω στις μελλοντικές προθέσεις συμπεριφοράς του.

Από την άλλη, δεν προκύπτουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των δημογραφικών στοιχείων και της εξαρτημένης συμπεριφορικής μεταβλητής «Πρόθεση / Ανάπτυξη», γιατί σε όλες τις πιθανές σχέσεις οι τιμές διαμορφώνονται πάνω του 0,05.

Σημαντικά ευρήματα παρουσιάζουν οι απαντήσεις των ερωτώμενων σε σχέση με τη χρονική διάρκεια συμμετοχής των κοριτσιών στην αθλητικά ακαδημία. Πάνω από 4 στους 10 (44,9%) έχουν απαντήσει ότι στέλνουν τα παιδιά τους στην ακαδημία για περισσότερα από 3 χρόνια. Όσον αφορά τους βασικούς λόγους συμμετοχής, η πλειοψηφία των γονέων (42,5%) θεωρεί πιο σημαντικό λόγο τη συναναστροφή και την παρέα που θα έχουν τα κορίτσια μαζί με άλλες φίλες τους, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό (28,8%) θεωρεί σημαντικό λόγο συμμετοχής την αγάπη και την προτίμηση των γονέων για το βόλεϊ.

Σε γενικές γραμμές οι γονείς βαθμολογούν θετικά τις παρεχόμενες υπηρεσίες και θεωρούν ότι οι παροχές ήταν αρκετά καλές, ενώ είναι αρκετά ικανοποιημένοι και θεωρούν ότι έλαβαν κάποια αξία για τα χρήματα που κατέβαλλαν. Τα διοικητικά στελέχη των αθλητικών ακαδημιών θα πρέπει να επικεντρώσουν το ενδιαφέρον τους, στους γονείς-καταναλωτές και στους μικρούς αθλητές ώστε να κάνουν σημαντικά βήματα για την προσέλκυση περισσότερων αθλητών, βελτιώνοντας τις παρεχόμενες υπηρεσίες, και κατ' επέκταση την ανάπτυξη αθλητριών κορυφαίου επιπέδου.

5.2 Προτάσεις

Ξεκινώντας από τα εξεταζόμενα στοιχεία όπου υπάρχουν χαμηλότερες αξιολογήσεις, θα πρέπει να αναζητηθούν λύσεις ώστε οι παρεμβάσεις που θα υπάρξουν να βελτιώσουν σημαντικά τα στοιχεία αυτά.

Στην Ελλάδα τα περισσότερα κλειστά γυμναστήρια είναι κατασκευασμένα πριν από αρκετές δεκαετίες και με παλιές προδιαγραφές, με προφανώς περιορισμένες δυνατότητες παρεμβάσεων για τη βελτίωση των εγκαταστάσεων.

Η κατασκευή νέων αθλητικών εγκαταστάσεων, σύμφωνα με όλες τις σύγχρονες προδιαγραφές, προκειμένου οι αθλητικοί οργανισμοί να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις νέες παγκόσμιες τάσεις του αθλητισμού, είναι μία ιδανική πρόταση, έχοντας ως γνώμονα τους διαθέσιμους πόρους για τέτοιου τύπου κατασκευές. Πράγματι, οι νέες εγκαταστάσεις μπορούν να δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες και πηγές εσόδων σε έναν αθλητικό οργανισμό και ιδιαίτερα να δημιουργήσουν ένα θετικό περιβάλλον για την ανάπτυξη μιας αθλητικής ακαδημίας.

Η συνεχής επιμόρφωση και κατάρτιση των προπονητών σε συνεργασία με άλλα επαγγελματικά στελέχη, όπως γυμναστές, αθλητικοί ψυχολόγοι φυσικοθεραπευτές μπορεί να στηρίξει την ανάπτυξη των μικρών αθλητών. Οι προπονητές αποτελούν τον πυρήνα της παρεχόμενης υπηρεσίας και σε πολύ μεγάλο βαθμό επηρεάζουν την ικανοποίηση και τις μελλοντικές προθέσεις συμπεριφοράς.

Η επανεξέταση κάποιων σημείων του περιεχόμενου των προγραμμάτων άθλησης προκειμένου να αυξηθεί η ικανοποίηση των μικρών αθλητριών και γενικότερα των αθλητικών καταναλωτών.

Χρειάζεται συνεχής βελτίωση σε τομείς όπως η εκπαίδευση των στελεχών, οι ανακαινισμένες εγκαταστάσεις με ανανεωμένο εξοπλισμό, ώστε οι ακαδημίες πετοσφαίρισης να προσφέρουν υπηρεσίες που να ικανοποιούν τις προσδοκίες των συμμετεχόντων και να επηρεάζουν θετικά τις μελλοντικές προθέσεις συμπεριφοράς τους. Η αύξηση των προθέσεων συμπεριφοράς των αθλητικών καταναλωτών μπορεί να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο, μέσω της βελτίωσης που αφορούν τον ρόλο των προπονητών, την κατάλληλη ενημέρωση / πληροφόρηση προς τους γονείς, σύγχρονων εγκαταστάσεων και κατάλληλου περιβάλλοντος συναναστροφών των μικρών αθλητριών.

Συνοψίζοντας, τα διευθυντικά στελέχη των αθλητικών ακαδημιών θα πρέπει να επικεντρωθούν στη βελτίωση της ποιότητας υπηρεσιών που θα επηρεάσει θετικά την ικανοποίηση των αθλητικών καταναλωτών και θα βελτιώσει συνολικά το αθλητικό προϊόν.

5.3 Περιορισμοί της έρευνας και οι προτάσεις για μελλοντικές έρευνες

Πραγματοποιήθηκε δειγματοληψία ευκολίας, λόγω χρονικού περιορισμού. Για αυτό η γενίκευση των αποτελεσμάτων θα πρέπει να γίνει με ιδιαίτερη προσοχή. Η περιοχή έρευνας είναι τα σωματεία που έχουν έδρα και δραστηριοποιούνται με την οργάνωση ακαδημιών πετοσφαίρισης κοριτσιών μόνο στη περιφέρεια Ηπείρου. Θα μπορούσε να διευρυνθεί το δείγμα στο σύνολο της Ελληνικής επικράτειας όπου δραστηριοποιούνται ακαδημίες βόλεϊ. Παρόμοιες έρευνες θα μπορούσαν να γίνουν και σε άλλα αθλήματα που έχουν ακαδημίες όπως ποδόσφαιρο, μπάσκετ, χάντμπολ, ατομικά αθλήματα κλπ. Η φύση του κάθε αθλήματος θα είχε ενδιαφέρον για την αντίληψη των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Προτείνεται οι μελλοντικές μελέτες να έχουν μεγαλύτερα δείγματα, με τυχαία δειγματοληψία, με συμμετοχή περισσότερων ερευνώμενων ώστε τα αποτελέσματα να επιτρέπουν την γενίκευση με ευρεία εμπιστοσύνη. Προτείνεται επίσης περαιτέρω στατιστική επεξεργασία των δεδομένων, οι οποίες δεν εφαρμόστηκαν στην παρούσα μελέτη. Θα μπορούσε επίσης να εξετασθούν και άλλες έννοιες όπως η αφοσίωση, η αντιλαμβανόμενη αξία, και πως επιδρούν στις προθέσεις επαναγοράς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Ελληνική

- Ακριβούλης, Ι. (1998). *Απόψεις προπονητών δρόμων κλασικού αθλητισμού για την Αθλητική Ψυχολογία*. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού Τρικάλων.
- Δογάνης, Γ. Κ. (2010). *Αθλητική Ψυχολογία; Επιστημονική Τεκμηρίωση & Εφαρμογές*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Χριστοδουλίδη.
- Ζέρβας, Ι. (2002). *Ψυχολογία Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Κοκκινάκη, Φ. (2006). *Κοινωνική Ψυχολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω.
- Μπεμπέτσος, Ε., Κωνσταντινίδης, Χ. & Κωνσταντούλας, Δ. (2021). Πανδημία από κορωνοϊό (COVID-19) και Φυσική Δραστηριότητα Ο σημαντικός ρόλος του φύλου και της ηλικίας. *Archives of Hellenic Medicine/Arheia Ellenikes Iatrikes*
- Παπαδημητρίου, Δ. & Αναγνωστόπουλος, Χ. (2021). *Διακυβέρνηση Αθλητικών Οργανισμών*. Αθήνα: Εκδόσεις Μπένου.
- Σιμιτζή Ν. και Γιαννιτοπούλου Ε. (2020). *Επαγγελματική ικανοποίηση των προπονητριών της ρυθμικής γυμναστικής στην Ελλάδα. Διπλωματική εργασία*. Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού Θεσσαλονίκης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη.
- Τσομπόλη Χ. Μ. και Αλεξανδρής Κ. (2013). *Πτυχιακή Εργασία. Ποιότητα υπηρεσιών: Προσδοκίες γονέων ως προς τις υπηρεσίες αθλητικών ακαδημιών*. Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού Θεσσαλονίκης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη.

Αγγλόφωνη

- Ajzen I. (2001). Nature and operation of attitudes. *Annual Review of Psychology*, 52, 27-58.
- Algozin, K. (1976). Man and Sport. In J. William & K. V. Morgan (Eds.), *Philosophic Inquiry in Sport* (pp. 190–195). Human Kinetics.
- Ammar, A., Brach, M., Trabelsi, K., Chtourou, H., Boukhris, O., Masmoudi, L., Bouaziz, B., Bentlage, E., How, D., Ahmed, M., Müller, P., Müller, N., Aloui, A., Hammouda, O., Paineiras-Domingos, L. L., Braakman-Jansen, A., Wrede, C., Bastoni, S., Pernambuco, C. S., ... On Behalf of the ECLB-COVID19 Consortium On Behalf of the ECLB-COVID19 Consortium. (2020). Effects of COVID-19 home confinement on eating behaviour and physical activity: Results of the ECLB-COVID19 international online survey. *Nutrients*, 12(6), 1583. <https://doi.org/10.3390/nu12061583>
- Apostolou, M. & Zacharia, M. (2015). The evolution of sports: Exploring parental interest in watching sports. *Evolutionary Psychological Science*, 1(3), pp. 155-162.
- Bales, R.F. (1950). *Interaction process analysis: A method for the study of small groups*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Bas, D., Martin, M., Pollack, C. & Venne, R. (2020). The impact of COVID-19 on sport, physical activity and well-being and its effects on social development. United Nations. Department of Economic and Social Affairs
- Begović, M. (2020). Effects of COVID-19 on society and sport a national response. *Managing Sport and Leisure*, pp. 1-6. DOI: 10.1080/23750472.2020.1779115.
- Bonal, J.R., Lorenzo, A. and Jiménez, S.L. (2019) 'Key factors on talent development of expertise basketball players in China', *Revista Psicología del Deporte*, Vol. 28, No. 3, pp.1–16.
- Bonal, J., León-Quismondo, J., Burillo, P., Pérez-González, B., & Fernández-Luna, Á. (2020). Non-professional sport academies in Spain: the parents' perspective. *International Journal of Sport Management and Marketing*, 20(5-6), 428-444.

- Caillois, R. (1961). *Man, play, and games*. New York : Free Press of Glencoe.
- Coalter, F. (2005). *The social benefits of sport (Volume 17)*. Edinburgh: Sport Scotland.
- Corsini, A., Bisciotti, G., Eirale, C., & Volpi, P. (2020). Football cannot restart soon during the COVID-19 emergency! A critical perspective from the Italian experience and a call for action. *British Journal Of Sports Medicine*, <https://doi.org/10.1136/bjsports-2020-102306>
- Costa, G., Tsitskari, E., Tzetzis, G., & Goudas, M. (2004). The factors for evaluating service quality in athletic camps: A case study. *European Sport Management Quarterly*, 4(1), 22-35.
- Csikszentmihalyi, M. (1975). *Beyond boredom and anxiety: The experience of play in work and games*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Csikszentmihalyi, M. (1982). The value of sports. In J. T. Partington, T. Orlick & J. H. Salmela, (Eds.), *Sport in perspective* (pp. 122-127). Ottawa: Coaching Association of Canada.
- Defrancesco, C. and Johnson, P. (1997) 'Athlete and parent perceptions in junior tennis', *Journal of Sport Behavior*, Vol. 20, No. 1, p.29.
- Dhall, A. (2020). Sweat your way out of the Covid-19 pandemic. *The Times of India*. Retrieved on 24-5-2021 from: <https://timesofindia.indiatimes.com/blogs/pull-and-hook/sweat-yourway-out-of-the-covid-19-pandemic/>
- Drewes, M., Daumann, F. & Follert, F. (2021). Exploring the sports economic impact of COVID-19 on professional soccer. *Soccer & Society*, 22(1-2), pp. 125-137.
- Eime, R. M., Young, J. A., Harvey, J. T., Charity, M. J., & Payne, W. R. (2013). A systematic review of the psychological and social benefits of participation in sport for children and adolescents: informing development of a conceptual model of health through sport. *International journal of behavioral nutrition and physical activity*, 10(1), pp. 1-21.

- Elliott, S., Drummond, M. J., Prichard, I., Eime, R., Drummond, C., & Mason, R. (2021). Understanding the impact of COVID-19 on youth sport in Australia and consequences for future participation and retention. *BMC public health*, 21(448), pp. 1-16.
- European Parliament (2021). Texts Adopted. P9_TA(2021)0045. The impact of Covid-19 on youth and on sport. European Parliament resolution of 10 February 2021 on the impact of COVID-19 on youth and on sport (2020/2864(RSP)). European Parliament. Retrieved on 15-5-2021 from: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021790045_EN.pdf.
- Ferkins, L., Shilbury, D., & McDonald, G. (2009). Board involvement in strategy: Advancing the governance of sport organizations. *Journal of Sport Management*, 23(3), 245–277.
- Fleishman, E.A. (1973). Twenty years of consideration and structure. In E.A. Fleishman & J. F. Hunt (Eds.), *Current developments in the study of leadership*. Carbondale, IL: South Illinois University Press.
- Gee, C. J. (2010). How Does Sport Psychology Actually Improve Athletic Performance? A Framework to Facilitate Athletes' and Coaches' Understanding. *Behavior Modification*, 34(5), 386–402.
- Geeraert, A. (2018). National Sports Governance Observer. Final report. (Ed.), Aarhus: Play the Game: Danish Institute for Sports Studies.
- Chillón, P., Delgado, M., Tercedor, P. and González-Gross, M. (2002) 'Actividad físico-deportiva en escolares adolescentes. Retos', *Nuevas tendencias en Educación Física, Deporte y Recreación*, Vol. 3, No. 3, pp.5–12
- Gilchrist, A. (2009). *The well-connected community (Second edition): A networking approach to community development*. Bristol University Press.
- González, L. M., Devís-Devís, J., Pellicer-Chenoll, M., Pans, M., Pardo-Ibañez, A., García Massó, X., ... & Pérez-Samaniego, V. (2021). The Impact of COVID-19 on Sport in

- Twitter: A Quantitative and Qualitative Content Analysis. *International journal of environmental research and public health*, 18(9), 4554.
- Guttman, A. (1986). *Sports spectators*. New York: Columbia University Press.
- Guttman, A. (2004). *Sports: the first five millennia*. Amherst: University of Massachusetts Press.
- Henry, I. & Lee, P.C. (2004). Governance and ethics in sport. In S. Chadwick & J. Beech (Eds.). *The business of sport management* (pp. 25-42). Harlow: Pearson Education
- Horky, T. (2021). No sports, no spectators—no media, no money? The importance of spectators and broadcasting for professional sports during COVID-19. *Soccer & Society*, 22(1-2), pp. 96-102.
- Hoye, H., Smith A. C.T., Nicholson, M., Stewart, B. (2015). *Sport Management Principles and applications*, Routledge Fourth Edition, London and New York
- Hoye, I. & Cuskelly, G. (2007). *Sport governance*. Elsevier, Oxford.
- Hughson, J. (2013). *The making of sporting cultures*. Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781315876436>
- Huizinga, J. (2002). *Homo ludens*. Giulio Einaudi.
- International Monetary Fund (2020). *The Great Lockdown*. Retrieved on 27-5-2021 from: <https://blogs.imf.org/2020/04/14/the-great-lockdown-worst-economic-down-turn-since-the-great-depression/>
- Jenkin, C. R., Eime, R. M., Westerbeek, H., O'Sullivan, G. & Van Uffelen, J. G. (2017). Sport and ageing: a systematic review of the determinants and trends of participation in sport for older adults. *BMC public health*, 17(1), pp. 1-20.
- Jones, D., Switzer, A., Rawnsley, P. & Bridge, T. (2020). *Understanding the impact of COVID-19 on the sports industry*. Deloitte. Retrieved on 12-5-2021 from:

<https://www2.deloitte.com/uk/en/pages/sports-business-group/articles/understanding-theimpact->

- Jowett, S. (2003). When the Honeymoon is Over: A Case Study of a Coach-Athlete in Crisis. *The Sport Psychologist*, 17, 444-460.
- Kluka, D. A. & Dunn, P. J. (1989). *Volleyball*. Dubuque, IA: William C. Brown Publishers.
- Ko, Y.J. and Pastore, D.L. (2005) ‘A hierarchical model of service quality for the recreational sport industry’, *Sport Marketing Quarterly*, Vol. 14, No. 2, pp.33–41.
- Kraus, S., Clauss, T., Breier, M., Gast, J., Zardini, A. & Tiberius, V. (2020). The Economics of COVID-19: Initial Empirical Evidence on How Family Firms in Five European Countries Cope with the Corona Crisis. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 26(5), pp. 1067-1092.
- Kyle, D. G. (2014). *Sport and spectacle in the ancient world*. Second Edition. New York: Wiley-Blackwell.
- Latorre, P.A., Gasco, F., García, M., Martínez, R.M., Quevedo, O., Carmona, F.J., Rascón, P.J., Romero, A., Ruiz, G., López, G.A. and Malo, J. (2009) ‘Analysis of the influence of the parents in the sports promotion of the children’, *Journal of Sport and Health Research*, Vol. 1, No. 1, pp.12–25.
- Linder, D. E., Brewer, B. W., Van Raalte, J. L., & DeLange, N. (1991). A negative halo for athletes who consult sport psychologists: Replication and extension. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 13, 133-148.
- Lippit, R. & White, R. (1943). The “social climate” of children’s groups. In: R.G. Barker & J. Kounin & H. Wright (Eds.), *Child Behavior and Development* (pp. 485-508). New York: McGraw- Hill.
- Maguire, J. (2004). Sport Labor Migration Research Revisited. *Journal Of Sport And Social Issues*, 28(4), <https://doi.org/10.1177/0193723504269914>

- McKay, F. H., Wright, A., Shill, J., Stephens, H., & Uccellini, M. (2019). Using health and well-being apps for behavior change: A systematic search and rating of apps. *JMIR mHealth and uHealth*, 7(7), e11926. <https://doi.org/10.2196/11926>
- Mehrsafar, A. H., Gazerani, P., Zadeh, A. M., & Sánchez, J. C. J. (2020). Addressing potential impact of COVID-19 pandemic on physical and mental health of elite athletes. *Brain, behavior, and immunity*, 87, pp. 147-148.
- Natali, S., Ferioli, D., La Torre, A., & Bonato, M. (2018). Physical and technical demands of elite beach volleyball according to playing position and gender. *The Journal of Sports Medicine and Physical Fitness*, 59(1)
- Nauright, J., Zipp, S. & Kim, Y. H. (2020). The sports world in the era of COVID-19. *Sport in Society*, 23(11), pp. 1703-1706.
- Nuviala, A. and Álvarez, J. (2005) ‘Expectativas de los usuarios directos e indirectos de los servicios deportivos en edad escolar en la provincia de Huelva’, *Revista de Educación Física. Renovar la teoría y la práctica*, Vol. 99, No. 1, pp.13–20.
- Orlick, T. & McCaffrey, N. (1991). Mental training with children for sport and life. *The Sport Psychologist*, 5, 322-334.
- Piatti, M., Turati, M., Bigoni, M., & Gaddi, D. (2021). Volleyball and COVID-19 emergency: experience of a high-level Italian club team. *Sport Sciences For Health*, <https://doi.org/10.1007/s11332-020-00718-3>
- Pierre, J. (Ed.). (2000). *Debating Governance: authority, steering and democracy*. Oxford: Oxford University Press.
- Ratten, V. (2020). Coronavirus (covid-19) and entrepreneurship: changing life and work landscape. *Journal of Small Business & Entrepreneurship*, 32(5), pp. 503-516.
- Reeser, J. C., & Bahr. (2013). *Principles of Prevention and Treatment of Common Volleyball Injuries*.

- Reeser J.C., Verhagen, E., Briner, W.W., Askeland, T.I., & Bahr, R. (2006). Strategies for the prevention of volleyball related injuries. *British Journal of Sports Medicine*, 40:594–600
- Robinson, D. (2003). Partnerships in performance: Effective referral and collaboration between hockey coaches and psychologists. Un. master's thesis, University of Lethbridge, Lethbridge, Alberta, Canada.
- Seminati, E., & Minetti, A.E., (2013). Overuse in volleyball training/practice: A review on shoulder and spine-related injuries. *European Journal of Sport Science*, 13(6), 732–743.
- Sheppard, J.M., Gabbett, T.J., & Stanganelli, L.-C.R. (2009). An Analysis of Playing Positions in Elite Men's Volleyball: Considerations for Competition Demands and Physiologic Characteristics. *Journal of Strength and Conditioning Research*, 23(6), 1858–1866.
- Shilbury, D. & Ferkins, L. (2020). An overview of sport governance scholarship. In D. Shilbury & L. Ferkins (Eds.). *Routledge handbook of sport governance* (p.p. 3-17). Oxon: Routledge.
- Shilbury, D. (2001). Examining board member roles, functions and influence: A study of Victorian sporting organizations. *International Journal of Sport Management*, 2(4), 253–281.
- Smith, R. E., Smoll, F. L., & Schultz, R. W. (1990). Measurement and correlates of sport-specific cognitive and somatic trait anxiety: The sport anxiety scale. *Anxiety Research*, 2, 263-280.
- Smith, R.E., Smoll, F.L., & Wiechman, S. (1998). Measurement of trait anxiety in sport. In: J.L. Duda (Ed.), *Advances in sport and exercise psychology measurement*. Morgantown, WV: Fitness Information Technology.
- Stogdill, R.M. (1974). *Handbook of leadership: A survey of theory and research*. New York: Free Press.
- Sullivan, J., & Hodge, K. P. (1991). A survey of coaches and athletes about sport psychology in New Zealand. *The Sport Psychologist*, 5, 140-151.

- Tulchin-Francis, K., Stevens Jr, W., Gu, X., Zhang, T., Roberts, H., Keller, J., ... & VanPelt, J. (2021). The impact of the coronavirus disease 2019 pandemic on physical activity in US children. *Journal of Sport and Health Science*, 10(3), pp. 323-332.
- Vallee, C. N., & Bloom, G. A. (2005). Building a Successful University Program: Key and Common Elements of Expert Coaches. *Journal of Applied Sport Psychology*, 17, 179–196.
- Van Raalte, J. L., Brewer, B. W., Linder, D. E., & DeLange, N. (1990). Perceptions of sport-oriented professional: A multidimensional scaling analysis. *The Sport Psychologist*, 4, 228-234.
- Van Raalte, J. L., Brewer, D. D., Brewer, B. W., & Linder, D. E. (1993). Sport 54 psychologists' perceptions of sport and mental health practitioners. *Journal of Applied Sport Psychology*, 5, 222-233.
- Wankel, L. M. & Berger, B. G. (1990). The psychological and social benefits of sport and physical activity. *Journal of leisure research*, 22(2), pp. 167-182.
- Webb, T. (2021). The future of officiating: analysing the impact of COVID-19 on referees in world football. *Soccer & Society*, 22(1-2), pp. 12-18.
- Wibowo, Y. G., & Indrayana, B. (2019). Sport: A review of healthy lifestyle in the world. *Indonesian Journal of Sport Science and Coaching*, 1(1), pp. 30-34.
- Wilson, O. W., Holland, K. E., Elliott, L. D., Duffey, M. & Bopp, M. (2021). The Impact of the COVID-19 Pandemic on US College Students' Physical Activity and Mental Health. *Journal of Physical Activity and Health*, 18(3), pp. 272-278.
- Wong, A. Y. Y., Ling, S. K. K., Louie, L. H. T., Law, G. Y. K., So, R. C. H., Lee, D. C. W., ...& Yung, P. S. H. (2020). Impact of the COVID-19 pandemic on sports and exercise. *Asia-Pacific journal of sports medicine, arthroscopy, rehabilitation and technology*, 22, pp. 39-44.

World Health Organization (WHO) (2020c). Coronavirus disease (COVID-19): Staying active. Retrieved on 20-5-2021 from: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novelcoronavirus-2019/question-and-answers-hub/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19-staying-active>.

Διαδικτυακές Πηγές

FIVB world tour 2020. (n.d.). Volleyballworld.com. Retrieved December 20, 2023, from <https://en.volleyballworld.com/en/beachvolleyball/worldtour/2020>

https://insete.gr/wp-content/uploads/2020/05/21-12_Epirus-2.pdf

World Para Volley - welcome! (2014, February 28). World Para Volley. <https://www.worldparavolley.org/>

Σταλίκας Α. (1993). *Αθλητική Ψυχολογία και Πρωταθλητισμός*. Ανακτήθηκε από http://www.sapkasgeorge.gr/books/Kakosis_pathiseis_Ygrou_stivou/B/22_B.pdf

Σύνταξη, I. N. (2019, September 20). *Η ομιλία Αυγενάκη στο «economist sports business summit for Southeast Europe»*. in.gr. <https://www.in.gr/2019/09/20/sports/omilia-aygenaki-sto-economist-sports-business-summit-southeast-europe/>.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
(ΔΑΘ)

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Θέμα: «Διερεύνηση και αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των ακαδημιών κοριτσιών πετοσφαίρισης της Περιφέρειας Ηπείρου»

Προπονητές 4

- C1 Οι προπονητές απαντούν στις ερωτήσεις μου
- C2 Είμαι ευγνώμων για την γενικότερη αντιμετώπιση από τους προπονητές
- C3 Οι προπονητές είναι ευγενικοί με τους παίκτες / αθλητές
- C4 Θεωρώ επαρκή την εμπειρία και τη τακτική / τεχνική γνώση των προπονητών

Πληροφορίες και ικανοποίηση 4

- IS1 Είμαι ικανοποιημένος με τη συμμετοχή του παιδιού μου σε αυτή την ακαδημία
- IS2 Έχω τη δυνατότητα να επικοινωνήσω με έναν από τα Στελέχη της Ακαδημίας ανά πάσα στιγμή
- IS3 Έχω τις αθλητικές πληροφορίες (όπως αυτές που αναφέρονται σε αγώνες και προπόνηση) με τον κατάλληλο τρόπο
- IS4 Έχω τις πληροφορίες της ακαδημίας συνολικά, με τον κατάλληλο τρόπο

Εγκαταστάσεις 3

- F1 Οι συμπληρωματικές εγκαταστάσεις (όπως αποδυτήρια) μου φαίνονται επαρκείς
- F2 Οι αθλητικές εγκαταστάσεις της ακαδημίας φαίνονται επαρκείς
- F3 Η αξία για τα χρήματα που πληρώνω φαίνεται επαρκής

Ανάπτυξη / πρόθεση 4

DI1 Η ανάπτυξη και η αθλητική εξέλιξη της κόρης μου είναι ένα σημαντικό στοιχείο κατά τη στιγμή της εγγραφής της κόρης μου

DI2 Η ανάπτυξη, η εξέλιξη και η διαμόρφωση της κόρης μου ως ανθρώπου είναι ένα σημαντικό στοιχείο κατά την εγγραφή της κόρης μου

DI3 Σκοπεύω να εγγράψω ξανά της κόρης μου την επόμενη σεζόν σε αυτή την ακαδημία

DI4 Θα συνιστούσα αυτή την ακαδημία σε άλλους γονείς

Τοποθεσία/περιβάλλον 2

LE1 Η τοποθεσία της ακαδημίας είναι ένα σημαντικό στοιχείο κατά την εγγραφή του παιδιού μου

LE2 Μία από τις σημαντικές πτυχές για μένα, είναι ότι η κόρη μου, θα μπορεί να παίζει και να συναναστραφεί με φίλες της.

Πόσο καιρό συμμετέχει το παιδί σας στην Ακαδημία Βόλεϊ;

Μόλις ξεκίνησε

6 μήνες

1 χρόνο

2 χρόνια

3 χρόνια και πάνω

Λόγοι συμμετοχής στη συγκεκριμένη ακαδημία

Μου / μας (γονείς) αρέσει το βόλεϊ

Συμμετέχουν κάποιες φίλες της σε αυτή την ακαδημία

Γνωρίζω κάποιον από τους προπονητές / διοικητικά στελέχη της Ακαδημίας

Έμαθα την ακαδημία από κάποιο διαφημιστικό φυλλάδιο / διαδίκτυο

Μου / μας προέτρεψε η κόρη μου / μας

Δημογραφικά Στοιχεία:

Ηλικία του παιδιού σας

Έως 7 ετών

8-10 ετών

11-13 ετών

14-16 ετών

17 ετών και άνω

Φύλο

Ανδρας

Γυναίκα

Ηλικία

26-35

36-45

46-55

56 & πάνω

Μέλη που αποτελείται η οικογένειά σας

2 μέλη

3 μέλη

4 μέλη

5 μέλη και πάνω

Ετήσιο οικογενειακό εισόδημα:

έως 10.000€

μεταξύ 10.001€ - 20.000€

μεταξύ 20.001€ - 30.000€

30.001€ και περισσότερο

Επίπεδο Εκπαίδευσης:

Δημοτικό

Διπλωματική Εργασία

Γυμνάσιο / Λύκειο

Μεταλυκειακό – ΙΕΚ

ΤΕΙ / Πανεπιστήμιο

Μεταπτυχιακό / Διδακτορικό

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα: Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.1599/1986, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής μου εργασίας, δεν προσβάλλει κάθε μορφής δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, προσωπικότητας και προσωπικών δεδομένων τρίτων, δεν περιέχει έργα/εισφορές τρίτων για τα οποία απαιτείται άδεια των δημιουργών/δικαιούχων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον και πληρούν τους κανόνες της επιστημονικής παράθεσης.